

Helsinki, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma, 19. lokakuuta 2011

Nordean osavuositiedot – 3. neljännes 2011

Asiakastoiminnot vahvat, mutta rahoitusmarkkinoiden levottomuus vaikutti tuloksiin

Konsernijohtaja Christian Clausenin kommentti:

"Kolmas neljännes oli yksi kaikkien aikojen vaikeimmista kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Nordean kehitys oli siitä huolimatta vahva. Tuotot kasvoivat edellisneljänneksestä, kun rahoitusmarkkinoiden levottomuuden lyhytaikaisia vaikutuksia ei oteta huomioon. Kulut vähenivät, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon. Levottomuuden vaikutukset liiketoiminnan tuloksiin olivat siten rajalliset.

Asiakastoiminnan volyymit kasvoivat edelleen, ja tuotot ja tulos olivat yhä korkealla tasolla. Tammi-syyskuun tulos on 5 % parempi kuin edellisvuonna, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon.

Nordea terävöittää pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuvaa strategiaansa kannattavuuden parantamiseksi. Tavoitteenamme on pysyä Euroopan vahvimpien pankkien joukossa. Aiemmat tunnuslukutavoitteet on nyt korvattu yhdellä: tavoitteena on 15 %:n oman pääoman tuotto, kun taloustilanne normalisoituu."

(Lisää konsernijohtajan kommentteja s. 2)

Vertailu 1–9/2011 vs. 1–9/2010 (Q3/2011 vs. Q2/2011):

- Tuotot kasvoivat 2 % (laskivat 11 %).
- Liikevoitto kasvoi 5 %, kun ei oteta huomioon uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta (laski 22 %).
- Ydinvakavaraisuussuhde oli 11,0 % ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista; 10,4 % vuotta aiemmin (11,0 % Q2/2011).
- Oman pääoman tuotto oli 10,6 %, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä 171 milj. euron varausta ei oteta huomioon; 11,0 % 1–9/2010 (8,5 % Q3/2011; 11,5 % Q2/2011).
- Uusi tunnuslukutavoite tuleville vuosille: 15 %:n oman pääoman tuotto, kun taloustilanne normalisoituu.

Keskeiset tunnusluvut, milj. euroa	Q3 2011	Q2 2011	Muutos, %	Q3 2010	Muutos, %	1–9 2011	1–9 2010	Muutos, %
Rahoituskate	1 379	1 326	4	1 310	5	4 029	3 794	6
Liiketoiminnan tuotot	2 091	2 342	-11	2 363	-12	6 943	6 827	2
Tulos ennen luottotappioita	678	1 067	-36	1 167	-42	2 990	3 281	-9
Luottotappiot, netto	-112	-118	-5	-207	-46	-472	-713	-34
Luottotappiotaso (vuositasolla), pistettä	14	15		29		20	34	
Liikevoitto	566	949	-40	960	-41	2 518	2 568	-2
Liikevoitto, oikaistu	737*		-22			2 689*		5
Riskisopeutettu tulos	485	643	-25	707	-31	1 899	1 901	0
Osakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa	0,10	0,18		0,18		0,46	0,47	
Oman pääoman tuotto, %	6,5	11,5		12,2		10,0	11,0	
Oman pääoman tuotto, oikaistu, %	8,5*					10,6*		

* Pl. uudelleenjärjestelykuluja varten tehty 171 milj. euron varaus (Q3).

Lisätietoja:

Christian Clausen, konsernijohtaja, +46 8 614 7804
 Fredrik Rystedt, konsernin talousjohtaja, +46 8 614 7812
 Rodney Alfvén, sijoittajasuhteet, +46 8 614 7880 (tai +46 72 235 05 15)
 Kati Tommiska, konserniviestintä, 09 165 42320

Nordean visiona on olla vahva eurooppalainen pankki, joka luo merkittävää arvoa asiakkailleen ja omistajilleen ja joka on tunnettu osaavasta henkilöstöstään. "Teemme sen mahdolliseksi" - autamme asiakkaitamme pääsemään tavoitteisiinsa tarjoamalla heille laajan valikoiman pankkitoimintaan, varallisuudenhoitoon ja vakuutuksiin liittyviä palveluja. Nordealla on noin 11 miljoonaa asiakasta ja noin 1 400 konttoria. Markkina-arvolla mitattuna Nordea on kymmenen suurimman kattavia finanssipalveluja tarjoavan pankin joukossa Euroopassa. Nordea noteerataan NASDAQ OMX:n pörseissä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa.

Konsernijohtajan kommentti

Kulunut neljännes oli Euroopassa yksi dramaattisimmista ja hankalimmista euron olemassaolon aikana. Levottomuus vaikutti Nordean tuloksiin, mutta toisaalta asiakastoimintojen tulokset kehittivät vakaasti ja tuotot pysyivät hyvällä tasolla. Toiminnan sopeuttaminen finanssialan uuteen toimintaympäristöön (New Normal) etenee suunnitelmien mukaisesti. Pääoman käyttöä tehostetaan, kuluja karsitaan ja henkilöstömäärää vähennetään. Nordean tavoitteena on pysyä Euroopan vahvimpien pankkien joukossa. Siihen pyritään uudella tunnuslukutavoitteella, joka on 15 prosentin oman pääoman tuotto, kun taloustilanne normalisoituu.

Neljännksen aikana valtioiden velkaongelmiin kohdistui entistä enemmän huomiota, markkinat olivat levottomat, korot olivat odotettua matalammat ja kotitalouksien ja yritysten luottamus tulevaisuuteen väheni. Tämä kehitys vaikutti Euroopan pankkeihin.

Markkinoiden levottomuus vaikutti Nordean tulokseen, vaikka konsernilla ei olekaan suoria sijoituksia PIIGS-maihin. Eniten tulokseen vaikuttivat lisääntyneet heilahtelut ja tuottoerojen kasvu korkomarkkinoilla, matalat korot ja heikot osakemarkkinat, jotka vaikuttivat omistuksiimme sekä henki- ja eläkevakuutuksen tuottokirjausten lykkäämiseen Tanskassa.

Asiakastoimintojen tulos kehittyi kuitenkin hyvin. Henkilö- ja yritysasiakkaiden määrä kasvoi edelleen ja asiakkaiden asiointi lisääntyi, mikä näkyi rahoituskatteen korkeana tasona ja liiketoiminnan volyymin kasvuna. Tuotot kasvoivat kolmannella neljänneksellä, kun levottomuuden lyhytaikaisia vaikutuksia ei oteta huomioon.

Markkinoiden levottomuuden negatiivista vaikutusta vähensi myös kulujen myönteinen kehitys. Toiminnan sopeuttaminen uuteen toimintaympäristöön aiheuttaa uudelleenjärjestelykuluja, joita varten tehtiin kolmannella neljänneksellä 171 miljoonan euron varaus. Kun tätä varausta ei oteta huomioon, liiketoiminnan kulut vähenivät yli 30 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut pysyivät suunnilleen entisellä tasollaan.

Kun varausta ei oteta huomioon, tilikauden tulos laski toiseen neljännekseen verrattuna. Vuoden 2011 tammi-syyskuun tulos on kuitenkin hyvä vuoden 2010 tammi-syyskuuhun verrattuna, myös uudelleenjärjestelykuluja varten tehty varaus mukaan lukien. Talouden levottomuudesta huolimatta oman pääoman tuotto oli yli 10 prosenttia, kun varausta ei oteta huomioon.

Tiiviisiin asiakassuhteisiin perustuva strategia uudessa toimintaympäristössä

Nordea terävöittää pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuvaa strategiaansa. Tavoitteena ovat tyytyväiset asiakkaat ja tiiviit asiakassuhteet. Näin kasvatetaan liiketoiminnan volyymeja ja

tuottoja. Finanssikriisin jokaisessa vaiheessa Nordea on sopeuttanut toimintaansa ennakoivasti varmistaakseen kriisistä huolimatta asiakastytyvyyden paranemisen, tuottojen jatkuvan kasvun ja vakaan kannattavuuden.

Sääntelijät, finanssiala ja useimmat pankit ovat reagoineet kansainväliseen finanssikriisiin. Käynnistetyillä toimenpiteillä pyritään estämään uudet kriisit. Pankkien on otettava tärkeä rooli tulevaisuuden talousjärjestelmässä ja toimittava puskurina talouden uusille häiriöille ja kuplille.

Pääomaa, likviditeettiä ja varainhankintaa koskevat uudet säännökset ovat avainasioita tämän roolin varmistamisessa. Niistä aiheutuu kuitenkin myös kuluja. Esimerkiksi Nordean vuotuiset varainhankinnan kustannukset ovat nousseet noin 400 miljoonaa euroa kriisiä edeltäneeseen vuoden 2007 tasoon verrattuna. Vaikutus pankkitoiminnan kuluihin kasvaa jatkossa edelleen. Tämä näkyy muutoksina pankkien liiketoimintamalleissa ja maailman pankkimarkkinoilla tulevina vuosina.

Nordea toimii jälleen ennakoivasti varmistaakseen pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuvan strategiansa toteuttamisen. Se on tärkein tavoite sopeutettaessa toimintaa uuteen toimintaympäristöön.

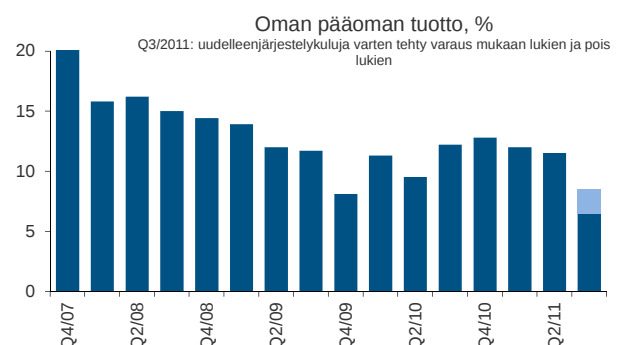
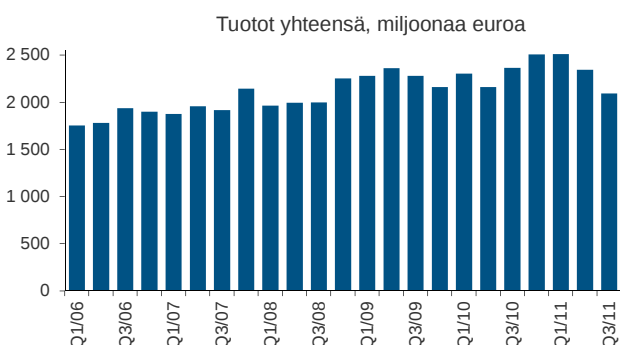
Olemme kasvattaneet pääomia, pidentäneet varainhankinnan maturiteetteja ja nostaneet likviditeetin kestäväälle tasolle. Tehostamme pääoman käyttöä ja varmistamme, että kulut pysyvät suurin piirtein muuttumattomina. Henkilöstömäärän vähennys etenee suunnitelmien mukaisesti. Samalla jatkamme pitkäaikaisten asiakassuhteiden ja neuvontapalvelujen kehittämistä sekä henkilö- että yritysasiakassegmenteissä.

Nordeassa on nyt päätetty korvata aiemmat tunnuslukutavoitteet yhdellä tavoitteella. Tavoitteena on saavuttaa 15 prosentin oman pääoman tuotto, kun taloustilanne normalisoituu. Tämä tukee Nordean tavoitetta pysyä Euroopan vahvimpien pankkien joukossa. Odotamme, että nyt käynnistetyt toimet ja toiminnan jatkuva tehostaminen kasvattavat oman pääoman tuottoa merkittävästi kahden seuraavan vuoden aikana.

Keväällä julkistettu uusi organisaatio on nyt täysin valmis. Tämä osavuositiedot on rakenteeltaan Nordean uusien liiketoimintalueiden mukainen ja selkiyttää niiden täyttä tulosvastuuta.

Kaikilla edellä mainituilla toimilla on vain yksi tarkoitus: varmistaa erinomaiset asiakaskokemukset pitkällä aikavälillä myös uusien säännösten voimaantulon jälkeen. Toimimalla nopeasti tehokkuuden lisäämiseksi pyrimme varmistamaan kykymme jatkaa liiketoiminnan volyymin ja oman pääoman tuoton kasvattamista. Turvaamme Nordean hyvän luottoluokituksen ja sitä kautta vahvan likviditeetin ja varainhankinnan. Tämä on elintärkeää voidaksemme tarjota kullekin asiakkaalle oikeat tuotteet ja palvelut oikeaan hintaan.

Christian Clausen
Konsernijohtaja

Tuloslaskelma¹

	Q3	Q2	Muutos	Q3	Muutos	1-9	1-9	Muutos
Miljoonaa euroa	2011	2011	%	2010	%	2011	2010	%
Rahoituskate	1 379	1 326	4	1 310	5	4 029	3 794	6
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	582	623	-7	525	11	1 807	1 538	17
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	111	356	-69	446	-75	1 011	1 333	-24
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-4	13	-131	29	-114	27	61	-56
Muut liiketoiminnan tuotot	23	24	-4	53	-57	69	101	-32
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	2 091	2 342	-11	2 363	-12	6 943	6 827	2
Henkilöstökulut	-887	-744	19	-721	23	-2 399	-2 109	14
Muut kulut	-474	-485	-2	-436	9	-1 412	-1 319	7
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-52	-46	13	-39	33	-142	-118	20
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-1 413	-1 275	11	-1 196	18	-3 953	-3 546	11
Tulos ennen arvonalentumistappioita	678	1 067	-36	1 167	-42	2 990	3 281	-9
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-112	-118	-5	-207	-46	-472	-713	-34
Liikevoitto	566	949	-40	960	-41	2 518	2 568	-2
Tuloverot	-160	-249	-36	-249	-36	-670	-675	-1
Tilikauden tulos	406	700	-42	711	-43	1 848	1 893	-2

Liiketoiminnan volyymit, avaintiedot¹

	30.9.	30.6.	Muutos	30.9.	Muutos
Miljardia euroa	2011	2011	%	2010	%
Luotot yleisölle	332,5	325,0 ²	2	314,0	6
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	185,3	180,9 ²	2	165,8	12
josta säästämisen tilit	54,8	54,2	1	50,3	9
Hoidossa oleva varallisuus	177,9	191,1	-7	180,2	-1
Oma pääoma	25,1	24,8	1	23,6	6
Taseen loppusumma	671,0	573,9 ²	17	600,7	12

Tunnusluvut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9
	2011	2011	2010	2011	2010
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa	0,10	0,18	0,18	0,46	0,47
Osakekohtainen tulos 12 edeltävältä kuukaudelta, euroa	0,65	0,73	0,58	0,65	0,58
Osakekurssi ³ , euroa	6,07	7,41	7,68	6,07	7,68
Osakkeen kokonaistuotto, %	-17,4	-1,6	8,2	-20,2	-0,5
Osakekohtainen oma pääoma ³ , euroa	6,20	6,13	5,85	6,20	5,85
Liikkeessä olevat potentiaaliset osakkeet ³ , miljoonaa	4 047	4 047	4 043	4 047	4 043
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksen jälkeen, miljoonaa	4 026	4 027	4 024	4 026	4 021
Oman pääoman tuotto, %	6,5	11,5	12,2	10,0	11,0
Kulu/tuotto-suhde, %	68	54	51	57	52
Ydinvakavaraisuussuhde, ennen siirtymäsäännöksiä ³ , %	11,0	11,0	10,4	11,0	10,4
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat, ennen siirtymäsäännöksiä ³ , %	12,1	12,1	11,5	12,1	11,5
Vakavaraisuussuhde, ennen siirtymäsäännöksiä ³ , %	13,5	13,8	13,5	13,5	13,5
Ydinvakavaraisuussuhde ² , %	9,2	9,3	9,1	9,2	9,1
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat ^{3,4} , %	10,0	10,2	10,1	10,0	10,1
Vakavaraisuussuhde ^{3,4} , %	11,2	11,7	11,9	11,2	11,9
Ensisijaiset omat varat ^{3,4} , miljoonaa euroa	22 098	21 745	20 861	22 098	20 861
Riskipainotetut saamiset, siirtymäsäännösten mukaan ³ , miljardia euroa	220	213	207	220	207
Luottotappiotaso, pistettä	14	15	29	20	34
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta) ³	33 844	34 169	33 683	33 844	33 683
Riskisopeutettu tulos, miljoonaa euroa	485	643	707	1 899	1 901
Riskipainotettu tulos, miljoonaa euroa	94	253	281	725	636
Taloudellinen pääoma ³ , miljardia euroa	17,5	17,3	17,9	17,5	17,9
Riskisopeutettu osakekohtainen tulos, euroa	0,12	0,16	0,18	0,47	0,47
Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto, (RAROCAR), %	11,1	14,9	15,8	14,5	14,5

¹ Nordean konserniluvuissa käytetyistä valuuttakursseista kerrotaan liitteessä 1.

² Vuoden 2011 toisen neljänneksen luvut oikaistu. Lisätietoja liitteessä 1.

³ Kauden lopussa.

⁴ Tammi-syyskuun tulos mukaan lukien. Ruotsin rahoitustarkastuksen määräysten mukaan vakavaraisuuslukuja laskettaessa ei oteta huomioon kolmannen neljänneksen tulosta, jota ei ole tilintarkastettu. Näiden määräysten mukaiset luvut ovat seuraavat: ensisijaiset omat varat 21 855 miljoonaa euroa (20 976 miljoonaa euroa 30. syyskuuta 2010), omat varat 24 449 miljoonaa euroa (24 452 miljoonaa euroa 30. syyskuuta 2010), vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat 9,9 % (10,1 % 30. syyskuuta 2010), vakavaraisuussuhde 11,1 % (11,8 % 30. syyskuuta 2010).

Sisällysluettelo

Makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitys.....	5
--	---

Konsernin tulos ja kehitys

Vuoden 2011 kolmas neljännes	6
Tammi-syyskuu 2011	7
Muut tiedot	8
Uusi tunnuslukutavoite.....	8
Luottosalkku	8
Pääoma ja riskipainotetut saamiset	9
Varainhankinta ja likviditeetti.....	9
Neljännesvuosittainen kehitys	10

Liiketoiminta-alueet

Taloudelliset tiedot liiketoiminta-alueittain.....	11
Vähittäispankki	12
Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat	21
Varallisuudenhoito	28
Konsernitoiminnot.....	35

Asiakassegmentit	36
------------------------	----

Tilinpäätös

Nordea-konserni	37
Tilinpäätöksen liitteet.....	41
Tilinpäätös, Nordea Bank AB (publ)	51

Makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitys

Rahoitusmarkkinoiden myllerrys jatkui kolmannella neljänneksellä, kun Kreikan velkakriisi paheni, muiden PIIGS-maiden kehitys oli epävarmaa ja arviot makrotalouden näkymistä heikkenivät.

Makrotaloudellinen kehitys

Taloukasvu on hidastunut Yhdysvalloissa, Euroopassa ja myös Aasian kehittyvillä markkinoilla. Arvioita Pohjoismaiden näkymistä on korjattu alaspäin.

Talous on kasvanut Ruotsissa ja Norjassa vielä tänä vuonna vakaasti, mutta kasvun odotetaan hidastuvan huomattavasti ensi vuonna. Myös Suomessa taloukasvu on vakaata. Tanskassa kasvu on haurasta ja BKT laski vuoden 2010 lopulla ja vuoden 2011 alussa. Sekä Suomessa että Tanskassa on tulossa tiukennuksia valtiontalouteen, mutta näiden maiden julkiset taloudet ovat huomattavasti paremmassa kunnossa kuin esimerkiksi euroalueella keskimäärin. Uusien koronnostojen todennäköisyys pienentyi Pohjoismaissa merkittävästi kolmannella neljänneksellä.

Rahoitusmarkkinoiden kehitys

Rahoitusmarkkinoiden kehitykseen vaikutti kolmannella neljänneksellä voimakkaasti sekä Euroopan että Yhdysvaltain taloudellinen ja poliittinen kehitys. Rahoitusmarkkinoita leimasivat poikkeukselliset olosuhteet, joita ei ollut nähty sen jälkeen kun Lehman Brothers meni konkurssiin vuonna 2008 ja Euroopan valtionvelkakriisi nousi esiin vuonna 2010.

PIIGS-maiden kriisi palasi kesällä huomion keskipisteeksi, kun Kreikka tarvitsi jälleen uuden tukipaketin ja Italian ja Espanjan valtionlainojen korot nousivat. Eurooppalaiset poliitikot ilmoittivat perustavansa uuden vakausrahaston, joka tarjoaa tukea euromaille ja niiden joukkolainamarkkinoille.

Yhdysvalloissa kongressi korotti velkakattoon vasta viime hetkellä. Myöhemmin Standard & Poor's laski Yhdysvaltain luottoluokitusta, mitä se ei ollut tehnyt koskaan aiemmin. Myös Yhdysvaltain taloukasvuennusteita alennettiin. Nämä tekijät lisäsivät rahoitusmarkkinoiden epävarmuutta ja painoivat riskisijoituksia.

Neljänneksen loppupuolella keskuspankit yrittivät tukea markkinoita ja pankkien likviditeettiä. Koronnostot lopetettiin, ja Euroopan keskuspankki otti uudelleen käyttöön pitkäaikaiset repo-operaatiot. Lisäksi EKP tarjoaa rajattomasti dollarimääräistä rahoitusta vuodenvaihteen yli. Markkinoilla siirrettiin paljon varallisuutta vähäriskisiin kohteisiin, kuten Sveitsin frangiin ja Saksan valtionlainoihin sekä muihin valuuttoihin, kuten Norjan kruunuun.

Sekä valuutta- että korkomarkkinoilla nähtiin rajuja heilahteluja ja markkinahäiriöitä. Lisäksi niiden likviditeetti oli hyvin vähäinen. Tämän yhdistelmän vuoksi riskienhallinta oli erittäin haastavaa.

Konsernin tulos ja kehitys

Vuoden 2011 kolmas neljännes

Tuotot

Tuotot vähenivät 11 prosenttia edellisneljänneksestä 2 091 miljoonaan euroon.

Rahoituskate

Rahoituskate kasvoi edellisneljänneksestä 1 379 miljoonaan euroon. Liiketoiminta-alueiden rahoituskate kasvoi pääosin luotonannon positiivisen kehityksen ansiosta sekä siksi, että pankkipäiviä oli yksi enemmän kuin edellisneljänneksellä. Konsernin tuki- ja palvelutoimintojen rahoituskate kasvoi kolmannella neljänneksellä lähinnä siksi, että erääntyvää pitkäaikaista rahoitusta uusittiin aiempaa matalammilla markkinakoroilla.

Luotonanto yrityksille

Kun käänteisiä takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon, yrityksille annettujen luottojen volyymit kasvoivat kolmannella neljänneksellä prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna. Keskimääräiset marginaalit kohenivat neljänneksen aikana etenkin suuryrityspalvelujen luottosalkussa.

Luotot henkilöasiakkaille

Henkilöasiakkaille annettujen asuntoluottojen volyymit kasvoivat 2 prosenttia edellisneljänneksestä paikallisissa valuutoissa laskettuna. Henkilöasiakkaille annettujen asuntoluottojen marginaalit paranivat lähinnä Ruotsin ja Norjan marginaalikehityksen ansiosta.

Yritys- ja henkilöasiakkaiden talletukset

Yleisön talletukset kasvoivat 185 miljardiin euroon eli prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Henkilö- ja yritysasiakkaiden keskimääräiset talletusmarginaalit kohenivat neljänneksen aikana.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

Rahoituskate kasvoi edellisneljänneksen 76 miljoonasta eurosta 105 miljoonaan euroon osin siksi, että erääntyvää pitkäaikaista rahoitusta uusittiin aiempaa matalammilla markkinakoroilla.

Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Nettomääräiset palkkiotuotot vähenivät 7 prosenttia 582 miljoonaan euroon. Laskua oli lähinnä säästämisen tuotteisiin liittyvissä palkkiotuotoissa ja muissa palkkiotuotoissa. Vakausrahastoihin liittyvät palkkiokulut olivat 12 miljoonaa euroa, ja niitä kirjattiin vain Ruotsissa. Edellisneljänneksellä näitä kuluja oli hieman enemmän.

Säästämisen tuotteisiin ja varallisuudenhoitoon liittyvät palkkiotuotot

Säästämisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot vähenivät kolmannella neljänneksellä 8 prosenttia 329 miljoonaan euroon varallisuudenhoidon palkkiotuottojen sekä arvopaperikaupasta ja säilytystoiminnasta saatujen palkkiotuottojen laskun vuoksi. Hoidossa oleva varallisuus pieneni 7 prosenttia 178 miljardiin euroon.

Maksuliikenteeseen ja luotonantoon liittyvät palkkiotuotot

Maksuliikenteeseen liittyvät palkkiotuotot kasvoivat 4 prosenttia 223 miljoonaan euroon, kun kortteihin liittyvät tuotot lisääntyivät. Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot olivat aiemmalla tasollaan, ja niitä kertyi 160 miljoonaa euroa.

Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä

Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski 69 prosenttia edellisneljänneksestä ja oli 111 miljoonaa euroa. Asiakastoimintojen tulos pysyi lähes aiemmalla tasollaan, vaikka kokonaistulokseen vaikuttivat negatiivisesti korkomarkkinoiden lisääntyneet heilahtelut ja tuottoerojen kasvu, matalat korot ja heikot osakemarkkinat, jotka vaikuttivat konsernin omistuksiin sekä henki- ja eläkevakuutuksen tuottokirjausten lykkäämiseen Tanskassa.

Pääomamarkkinatoiminnan tuotot asiakastoiminnoista

Asiakaslähtöinen pääomamarkkinatoiminta tuotti edelleen hyvää tulosta. Tämän toiminnan käypään arvoon arvostettavien erien nettotulos oli 242 miljoonaa euroa eli lähes samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä, jolloin se oli 254 miljoonaa euroa.

Pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat tuotot

Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä pääomamarkkinatoiminnassa, jonka tuottoja ei kohdisteta liiketoiminta-alueille, eli tuotot asiakastoimeksiantoihin sisältyvien riskien hallinnasta, pieneni -58 miljoonaan euroon edellisneljänneksen 59 miljoonasta eurosta.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

Konsernin varainhallinnan nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski -86 miljoonaan euroon edellisneljänneksen 3 miljoonasta eurosta lähinnä osakeomistusten takia. Laskusta 36 miljoonaa euroa johtui epäsuorasta omistuksesta tanskalaisessa Pandora-koruyhtiössä.

Henki- ja eläkevakuutus

Henkivakuutuksen käypään arvoon arvostettavien erien nettotulos laski 71 prosenttia 15 miljoonaan euroon. Lasku johtui siitä, että perinteisen henkivakuutustoiminnan kaikkia palkkiotuottoja ei tänä vuonna kirjata tulokseen Tanskassa. Taloudellisia puskureita oli kolmannen neljänneksen lopussa 4,4 prosenttia vastuuvälästä eli 1,1 miljardia euroa. Luku on 3,4 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisneljänneksen lopussa.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli -4 miljoonaa euroa, kun se edellisneljänneksellä oli 13 miljoonaa euroa. Osuus Norjan valtion vientirahoituslaitos Eksportfinansin tuloksesta oli -7 miljoonaa euroa (edellisneljänneksellä 7 miljoonaa euroa).

Muut liiketoiminnan tuotot

Muita liiketoiminnan tuottoja oli 23 miljoonaa euroa, kun niitä edellisneljänneksellä oli 24 miljoonaa euroa.

Kulut

Kulut yhteensä pienenevät 3 prosenttia edellisneljänneksestä 1 242 miljoonaan euroon, kun huomioon ei oteta uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä 171 miljoonan euron varausta. Uudelleenjärjestelykulut johtuvat toiminnan sopeuttamisesta uuteen toimintaympäristöön (New Normal). Henkilöstökulut vähenivät prosentin 739 miljoonaan euroon ja muut kulut 6 prosenttia 455 miljoonaan euroon, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon. Syynä olivat kausivaihtelut ja kulujen kasvun hillitsemiseen tähtäävät toimet.

Henkilöstömäärä oli kolmannen neljänneksen lopussa prosentin pienempi kuin edellisneljänneksen lopussa. Viime vuoden kolmannelta neljännekseltä henkilöstömäärä kasvoi hieman.

Kulu/tuotto-suhde oli 59 prosenttia, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon, eli se nousi edellisneljänneksestä.

Tulosperusteisia palkkioita varten varattiin kolmannella neljänneksellä 49 miljoonaa euroa, kun summa edellisneljänneksellä oli 45 miljoonaa euroa.

Henkilöstömäärän vähentäminen

Tavoitellun kustannustehokkuuden ja kannattavuuden saavuttamiseksi Nordea vähentää henkilöstömäärää noin 2 000:lla vuosina 2011 ja 2012. Tästä Suomeen, Tanskaan ja Ruotsiin kohdistuu noin 500–650 kuhunkin ja Norjaan noin 200–300.

Kustannusten karsimiseen tähtäävien toimien aiheuttamia uudelleenjärjestelykuluja varten konsernitoiminnoissa tehty varaus oli kolmannella neljänneksellä 171 miljoonaa euroa. Tästä 148 miljoonaa euroa oli henkilöstökuluja ja 23 miljoonaa euroa muita kuluja ja poistoja.

Luottotappiot, netto

Nettomääräisiä luottotappioita kertyi 112 miljoonaa euroa, kun otetaan huomioon Tanskan talletussuojajärjestelmään Amagerbankenin konkurssin vuoksi tehtyjen varausten 27 miljoonan euron peruutus ja Max Bankin konkurssin vuoksi tehty 15 miljoonan euron varaus. Kun näitä ei oteta huomioon, luottotappiotaso oli 16 pistettä (12 pistettä edellisneljänneksellä). Saatavaryhmäkohtaisten

luottotappioiden nettomäärä oli kolmannella neljänneksellä 66 miljoonaa euroa positiivinen (toisella neljänneksellä 60 miljoonaa euroa positiivinen), kun asiakkaiden riskiluokitukset paranivat. Baltian maissa luottotappiotaso oli 15 pistettä. Shipping, Offshore & Oil Services -toiminnon nettomääräiset luottotappiot olivat 26 miljoonaa euroa. Luottotappiotaso oli 76 pistettä.

Liikevoitto

Liikevoitto laski 22 prosenttia edellisneljänneksestä, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon.

Verot

Efekttiivinen veroaste oli 28,3 prosenttia, kun se edellisneljänneksellä oli 26,2 prosenttia. Vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä luku oli 25,9 prosenttia.

Tulos

Tulos pieneni 24 prosenttia edellisneljänneksestä, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon. Tulos vastaa 8,5 prosentin oman pääoman tuottoa. Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen oli 0,10 euroa (0,18 euroa edellisneljänneksellä).

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettu tulos laski edellisneljänneksestä 25 prosenttia 485 miljoonaan euroon. Edellisvuoden kolmanteen neljänneksen verrattuna riskisopeutettu tulos laski 31 prosenttia.

Tammi-syyskuu 2011**Tuotot**

Tuotot olivat edelleen hyvällä tasolla vuoden 2011 tammi-syyskuussa. Niitä kertyi 2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2010 tammi-syyskuussa. Rahoituskate kasvoi 6 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Luottovolyymit kasvoivat 6 prosenttia ja talletusvolyymit 12 prosenttia. Luotto- ja talletusmarginaalit paranivat viime vuodesta.

Nettomääräiset palkkiotuotot kasvoivat edelleen vahvasti. Niitä kertyi 17 prosenttia enemmän kuin vuoden 2010 tammi-syyskuussa. Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski 24 prosenttia edellisvuoden tammi-syyskuusta. Asiakaslähtöinen pääomamarkkinatoiminta jatkui vahvana ja sen volyymit kasvoivat, mutta tulokset heikkenivät konsernin varainhallinnassa ja siinä osassa pääomamarkkinatoimintaa, jonka tuloksia ei kohdisteta liiketoiminta-alueille.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli 27 miljoonaa euroa ja muita tuottoja kertyi 69 miljoonaa euroa.

Kulut

Kulut yhteensä lisääntyivät viime vuoden tammi-syyskuusta 11 prosenttia. Henkilöstökulut kasvoivat 14 prosenttia. Paikallisissa valuutoissa laskettuna kulut yhteensä kasvoivat 4 prosenttia ja henkilöstökulut 4 prosenttia, kun uudelleenjärjestelykuluja varten tehtyä varausta ei oteta huomioon.

Luottotappiot, netto

Nettomääräiset luottotappiot pienenevät edellisvuoden tammi-syyskuusta 34 prosenttia 472 miljoonaan euroon. Luottotappiotaso oli 20 pistettä, kun se edellisvuonna oli 34 pistettä.

Liikevoitto

Liikevoitto laski 2 prosenttia edellisvuoden tammi-syyskuusta.

Verot

Efektiivinen veroaste oli tammi-syyskuussa 26,6 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 26,3 prosenttia.

Tulos

Tulos pieneni edellisvuoden tammi-syyskuusta 2 prosenttia 1 848 miljoonaan euroon.

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettu tulos pysyi edellisvuoden tammi-syyskuun tasolla ja oli 1 899 miljoonaa euroa.

Valuuttakurssimuutosten vaikutus sekä tuottojen että kulujen kasvuun oli 2 prosenttiyksikköä, kun verrataan tämän vuoden tammi-syyskuun lukuja vastaavaan ajanjaksoon viime vuonna.

Muut tiedot**Uusi tunnuslukutavoite**

Nordeassa on päätetty korvata aiemmat tunnuslukutavoitteet yhdellä tavoitteella. Tavoitteena on nyt saavuttaa 15 prosentin oman pääoman tuotto, kun taloustilanne normalisoituu.

Nyt käynnistettyjen toimien ja toiminnan jatkuvan tehostamisen odotetaan kasvattavan oman pääoman tuottoa merkittävästi kahden seuraavan vuoden aikana.

Nordea järjestää 26. lokakuuta Lontoossa pääomamarkkinapäivän. Konsernin johtoryhmä esittelee tilaisuudessa Nordean strategian, tunnuslukutavoitteen ja uudet liiketoiminta-alueet.

Luottosalkku

Luotonanto nousi 2 prosenttia edellisneljänneksestä ja oli 333 miljardia euroa.

Luottojen laatu oli kolmannella neljänneksellä edelleen hyvä, kun sisäisiä luokituksia nostettiin yritysluottojen salkussa. Tämän ansiosta riskipainotetut saamiset vähenivät noin 1,9 miljardia euroa eli 1,1 prosenttia.

Ongelmaluottojen osuus luotonannosta laski

135 pisteeseen, kun ongelmaluottojen määrä lisääntyi hieman ja luottovolyymit kasvoivat. Ongelmaluottojen bruttomäärä kasvoi 2 prosenttia edellisneljänneksestä. Luottotappiovarausten osuus bruttomääräisistä ongelmaluotoista laski 48 prosenttiin toisen neljänneksen lopun 50 prosentista.

Luottotappiotasot ja ongelmaluotot*

Pistettä luotonannosta	Q3 2011	Q2 2011	Q1 2011	Q4 2010	Q3 2010
Luottotappiotaso, konserni (vuositasolla)	16 ¹	12 ¹	22 ¹	23	29
josta saatavakohtaiset	24	20	28	38	35
josta saatavaryhmäkohtaiset	-8	-8	-6	-15	-6
Luottotappiotaso, vähittäispankki	20 ¹	14 ¹	17 ¹	16	36
Ongelmaluotot, brutto / luotot yhteensä, konserni	135	140	146	146	139
- muut kuin järjestämättömät	58 %	59 %	58 %	59 %	55 %
- järjestämättömät	42 %	41 %	42 %	41 %	45 %
Luottotappiovaraukset / luotot yhteensä, konserni	65	71	74	76	75
Luottotappiovaraukset / ongelmaluotot, brutto, konserni	48 %	50 %	51 %	52 %	54 %

¹ Luottotappiotaso, kun Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyviä varauksia ei oteta huomioon. Nämä varaukset mukaan lukien: Konserni 14 pistettä Q3/11, 15 pistettä Q2/11, 31 pistettä Q1/11; vähittäispankki 18 pistettä Q3/11, 18 pistettä Q2/11, 30 pistettä Q1/11.

* Ks. termien määritelmät s. 50.

Markkinariski

Korollisia arvopapereita ja valtionlainoja oli kolmannen neljänneksen lopussa 100 miljardia euroa. Summasta 27 miljardia euroa liittyi henkivakuutustoimintaan ja loput likviditeettipuskuriin ja kaupankäyntisalkkuihin. Kun ei oteta huomioon vakuudeksi annettuja arvopapereita, joita oli 12 miljardia euroa, salkusta 30 prosenttia on valtioiden tai kuntien lainoja ja 33 prosenttia kiinnitysluottolaitosten lainoja.

Value at Risk -analyysillä (VaR) mitattu kokonaismarkkinariski pieneni kolmannella neljänneksellä 46 miljoonaan euroon (77 miljoonaa euroa toisella neljänneksellä). Kaikki VaR-menetelmällä lasketut riskit pienenevät, mutta eniten kokonaisriskin pienenemiseen vaikutti korkoriski.

Markkinariski

	Q3	Q2	Q1	Q3
Miljoonaa euroa	2011	2011	2011	2010
Kokonaisriski, VaR	46	77	94	79
Korkoriski, VaR	48	97	107	104
Osakeriski, VaR	2	15	10	25
Valuuttakurssiriski, VaR	6	13	8	21
Luottomarginaaliriski, VaR	15	18	26	40
Hajautusvaikutus	35 %	46 %	38 %	59 %

Tase

Taseen loppusumma kasvoi edellisneljänneksen lopusta 17 prosenttia 671 miljardiin euroon. Kasvu johtui lähinnä johdannaisten aiempaa korkeammista markkina-arvoista. Kasvun vaikutus luottoriskisiin on kuitenkin huomattavasti pienempi, sillä johdannaissopimusten riskejä hallitaan vakuuksilla, nettoutussopimuksilla ja muilla riskin vähentämismenetelmillä.

Pääoma ja riskipainotetut saamiset

Konsernin ydinvakavaraisuussuhde oli kolmannen neljänneksen lopussa 11,0 prosenttia ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista eli samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä. Vakavaraisuussuhteet ovat pysyneet kohtalaisen vakaina, koska riskipainotettujen saamisten kasvua on tasapainottanut tuottojen lisääntyminen. Riskipainotettujen saamisten kasvu johtuu johdannaisten markkina-arvojen noususta ja aiempaa suuremmista yritys vastuista. Tätä kompensoi osittain yritysluottojen laadun paraneminen ja riskipainotettujen saamisten laskennan optimointi. Luottojen laadun paraneminen vähensi riskipainotettuja saamisia 1,1 prosenttia.

Riskipainotetut saamiset olivat 183,0 miljardia euroa ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista. Luku oli 3,1 miljardia euroa eli 1,7 prosenttia enemmän kuin edellisneljänneksellä ja 0,7 prosenttia enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin, jolloin riskipainotettuja saamisia oli 181,7 miljardia euroa.

Ydinvakavaraisuussuhde oli 11,0 prosenttia ennen Basel II -siirtymäsäännösten huomioon ottamista. Omien varojen yhteismäärä, 24,7 miljardia euroa, ylittää pääomavaatimukset 7,1 miljardilla eurolla siirtymäsäännökset huomioon ottaen ja 10,1 miljardilla eurolla ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista. Ensisijaisten omien varojen yhteismäärä, 22,1 miljardia euroa, ylittää pilari 1:n mukaisen vaatimuksen 7,5 miljardilla eurolla ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista.

Vakavaraisuussuhteet

	Q3	Q2	Q1	Q3
%	2011	2011	2011	2010
<i>Ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista:</i>				
Ydinvakavaraisuussuhde	11,0	11,0	10,7	10,4
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat	12,1	12,1	11,7	11,5
Vakavaraisuussuhde	13,5	13,8	13,5	13,5
<i>Siirtymäsäännösten huomioon ottamisen jälkeen:</i>				
Ydinvakavaraisuussuhde	9,2	9,3	9,1	9,1
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat	10,0	10,2	10,0	10,1
Vakavaraisuussuhde	11,2	11,7	11,4	11,9

Nordea valmistautuu uusiin säännöksiin, jotka kiristävät pääomavaatimuksia. Näiden muutosten vaikutus on maltillinen, ja niihin perehdytään huolellisesti, jotta asiakkaita ja osakkeenomistajia voidaan tukea parhaalla mahdollisella tavalla. Nordea on valmistautunut hyvin uusien Basel-säännösten pääomavaatimuksiin.

Taloudellinen pääoma oli kolmannen neljänneksen lopussa 17,5 miljardia euroa eli hieman enemmän kuin edellisneljänneksen lopussa.

Nordean varainhankinta ja likviditeetti

Pitkäaikaisen rahoituksen keskimääräiset kustannukset olivat edellisneljänneksen tasolla.

Nordea laski kolmannen neljänneksen aikana liikkeeseen noin 4,5 miljardia euroa pitkäaikaisia lainoja, joista noin 4,1 miljardia euroa oli kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla liikkeeseen laskettuja ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia vakuudellisia joukkolainoja.

Pitkäaikaisen rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta oli kolmannen neljänneksen lopussa noin 64 prosenttia, kun se edellisneljänneksen lopussa oli 67 prosenttia.

Nordea mittaa pitkäaikaista likviditeettiriskiä muun muassa varojen ja velkojen mallinnettujen maturiteettien (behavioural maturity) tasapainon avulla.

Lyhytaikaista likviditeettiriskiä Nordea mittaa muun muassa Basel-säännösten maksuvalmiusvaatimusta (liquidity coverage ratio, LCR) lähes vastaavalla menetelmällä. Erittäin likvideistä keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista ja Basel III / CRD IV -säännöksiä lähes vastaavista arvopapereista koostuva likviditeettipuskuri oli kolmannen neljänneksen lopussa 62 miljardia euroa (58 miljardia euroa edellisneljänneksen lopussa).

Nordean osake

Nordean osakekurssi laski NASDAQ OMX:n Pohjoismaisessa Pörssissä kolmannen neljänneksen aikana 68,00 Ruotsin kruunusta 56,20 Ruotsin kruunuun.

Neljännesvuosittainen kehitys, konserni

	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	1-9	1-9
Miljoonaa euroa	2011	2011	2011	2010	2010	2011	2010
Rahoituskate	1 379	1 326	1 324	1 365	1 310	4 029	3 794
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	582	623	602	618	525	1 807	1 538
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	111	356	544	504	446	1 011	1 333
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-4	13	18	5	29	27	61
Muut liiketoiminnan tuotot	23	24	22	15	53	69	101
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	2 091	2 342	2 510	2 507	2 363	6 943	6 827
Hallintokulut:							
Henkilöstökulut	-887	-744	-768	-675	-721	-2 399	-2 109
Muut kulut	-474	-485	-453	-543	-436	-1 412	-1 319
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-52	-46	-44	-52	-39	-142	-118
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-1 413	-1 275	-1 265	-1 270	-1 196	-3 953	-3 546
Tulos ennen arvonalentumistappioita	678	1 067	1 245	1 237	1 167	2 990	3 281
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-112	-118	-242	-166	-207	-472	-713
Liikevoitto	566	949	1 003	1 071	960	2 518	2 568
Tuloverot	-160	-249	-261	-301	-249	-670	-675
Tilikauden tulos	406	700	742	770	711	1 848	1 893
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa	0,10	0,18	0,18	0,19	0,18	0,46	0,47
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen 12 edeltävältä kuukaudelta, euroa	0,65	0,73	0,68	0,66	0,58	0,65	0,58

Liiketoiminta-alueet

	Nordea-konserni																	
	Vähittäispankki			Suurasiakkaat ja pääoma-markkinat			Varallisuuden-hoito			Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot			Konsernitoiminnot, muut ja eliminoinnit			Nordea-konserni		
	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos
Miljoonaa euroa	2011	2011		2011	2011		2011	2011		2011	2011		2011	2011		2011	2011	
Rahoituskate	997	968	3 %	336	324	4 %	30	32	-6 %	105	76	38 %	-89	-74	20 %	1 379	1 326	4 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	294	286	3 %	133	156	-15 %	194	223	-13 %	-3	-3	0 %	-36	-39	-8 %	582	623	-7 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	109	115	-5 %	53	175	-70 %	37	75	-51 %	-86	3		-2	-12	-83 %	111	356	-69 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	3	10	-70 %	0	0		0	0		0	0		-7	3		-4	13	0 %
Muut tuotot	7	9	-22 %	-2	2		7	1		1	0		10	12	-17 %	23	24	-4 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 410	1 388	2 %	520	657	-21 %	268	331	-19 %	17	76	-78 %	-124	-110	13 %	2 091	2 342	-11 %
Henkilöstökulut	-343	-352	-3 %	-168	-190	-12 %	-110	-111	-1 %	-17	-13		-249	-78		-887	-744	19 %
Muut kulut	-407	-461	-12 %	-32	-35	-9 %	-69	-71	-3 %	-32	-37	-14 %	66	119	-45 %	-474	-485	-2 %
Poistot	-19	-19	0 %	-2	-2	0 %	-3	-3	0 %	0	0		-28	-22	27 %	-52	-46	13 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-769	-832	-8 %	-202	-227	-11 %	-182	-185	-2 %	-49	-50	-2 %	-211	19		-1 413	-1 275	11 %
Arvon alentumistappiot luotoista, netto	-99	-98	1 %	-16	-14	14 %	0	-3		0	0		3	-3		-112	-118	-5 %
Liikevoitto	542	458	18 %	302	416	-27 %	86	143	-40 %	-32	26		-332	-94		566	949	-40 %
Kulu/tuotto-suhde, %	55	60		39	35		68	56		288	66					68	54	
RAROCAR, %	18	15		14	19		15	27								11,1	14,9	
Taloudellinen pääoma	8 393	8 399	0 %	6 037	6 068	-1 %	1 586	1 564	1 %	695	780	-11 %				17,5	17,3	1 %
Riskipainotetut saamiset	93 533	92 676	1 %	75 691	73 963	2 %	3 025	2 997	1 %	5 591	4 498	24 %				182 972	179 860	2 %
Henkilöstömäärä (henkilöttyövuotta)	19 856	20 108	-1 %	6 370	6 472	-2 %	3 666	3 670	0 %	455	457	0 %				33 844	34 169	-1 %
Volymit, miljardia euroa:																		
Luotonanto yrityksille	88,4	88,0	0 %	90,7	86,5	5 %							4,2	3,2		183,3	177,7	3 %
Asuntoluotot	116,5	114,6	2 %	0,2	0,2	11 %	4,7	4,6	3 %							121,5	119,4	2 %
Kulutusluotot	24,7	24,5	1 %	0,1	0,1	0 %	3,0	3,2	-5 %							27,8	27,8	0 %
Luotonanto yhteensä	229,6	227,1	1 %	91,0	86,8	5 %	7,7	7,8	-1 %				4,2	3,2		332,5	325,0	2 %
Yritysten talletukset	43,2	42,5	2 %	57,2	58,0	-1 %							4,0	-0,5		104,4	100,0	4 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	71,1	71,0	0 %	0,1	0,1	0 %	9,8	9,8	0 %							81,0	80,9	0 %
Talletukset yhteensä	114,3	113,5	1 %	57,3	58,1	-1 %	9,8	9,8	0 %				4,0	-0,5		185,3	180,9	2 %

	Nordea-konserni																	
	Vähittäispankki			Suurasiakkaat ja pääoma-markkinat			Varallisuuden-hoito			Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot			Konsernitoiminnot, muut ja eliminoinnit			Nordea-konserni		
	1–9		Muutos	1–9		Muutos	1–9		Muutos	1–9		Muutos	1–9		Muutos	1–9		Muutos
Miljoonaa euroa	2011	2010		2011	2010		2011	2010		2011	2010		2011	2010		2011	2010	
Rahoituskate	2878	2 476	16 %	981	935	5 %	91	67	-36 %	267	367	-27 %	-188	-51		4 029	3 794	6 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	867	742	17 %	418	336	24 %	614	551	11 %	-9	-6	50 %	-83	-85	-2 %	1 807	1 538	17 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	322	315	2 %	533	708	-25 %	203	304	-33 %	-17	-30	-43 %	-30	36		1 011	1 333	-24 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	24	-38 %	0	0		0	0		0	0		12	37	-68 %	27	61	-56 %
Muut tuotot	29	32	-9 %	3	31	-90 %	12	22	-45 %	2	-1		23	17	35 %	69	101	-32 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	4 111	3 589	15 %	1 935	2 010	-4 %	920	944	-3 %	243	330	-26 %	-266	-46		6 943	6 827	2 %
Henkilöstökulut	-1 043	-999	4 %	-544	-507	7 %	-341	-317	8 %	-48	-52	-8 %	-423	-234	81 %	-2 399	-2 109	14 %
Muut kulut	-1 327	-1 255	6 %	-100	-103	-3 %	-204	-196	4 %	-104	-86	21 %	323	321	1 %	-1 412	-1 319	7 %
Poistot	-56	-50	12 %	-6	-4	50 %	-9	-6	50 %	0	0	0 %	-71	-58	22 %	-142	-118	20 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-2 426	-2 304	5 %	-650	-614	6 %	-554	-519	7 %	-152	-138	10 %	-171	29		-3 953	-3 546	11 %
Arvon alentumistappiot luotoista, netto	-360	-574	-37 %	-98	-142	-31 %	-8	-1		0	0	0 %	-6	4		-472	-713	-34 %
Liikevoitto	1 325	711	86 %	1 187	1 254	-5 %	358	424	-15 %	91	192	-53 %	-443	-13		2 518	2 568	-2 %
Kulu/tuotto-suhde, %	59	64		34	31		60	55		63	42					57	52	
RAROCAR, %	15	10		19	19		69	82								14,5	14,5	
Taloudellinen pääoma	8 391	8 520	-2 %	6 037	6 381	-5 %	1 586	1 564	1 %	695	703	-1 %				17,5	17,9	-2 %
Riskipainotetut saamiset	93 533			75 691			3 025			5 591						182 972		
Henkilöstömäärä (henkilöttyövuotta)	19 856	20 113	-1 %	6 370	6 294	1 %	3 666	3 618	1 %	455	447	2 %				33 844	33 683	0 %
Volymit, miljardia euroa:																		
Luotonanto yrityksille	88,4	84,7	4 %	90,7	84,9	7 %							4,2	3,9		183,3	173,5	6 %
Asuntoluotot	116,5	108,2	8 %	0,2	0,2	54 %	4,7	4,3	10 %							121,5	112,7	8 %
Kulutusluotot	24,7	24,5	1 %	0,1	0,1	0 %	3,0	3,2	-5 %							27,8	27,8	0 %
Luotonanto yhteensä	229,6	217,4	6 %	91,0	85,2	7 %	7,7	7,5	3 %				4,2	3,9		332,5	314,0	6 %
Yritysten talletukset	43,2	42,1	3 %	57,2	44,0	30 %							4,0	3,4		104,4	89,5	17 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	71,1	66,9	6 %	0,1	0,1	6 %	9,8	9,3	5 %							81,0	76,3	6 %
Talletukset yhteensä	114,3	109,0	5 %	57,3	44,1	30 %	9,8	9,3	5 %				4,0	3,4		185,3	165,8	12 %

Vähittäispankki

Liiketoiminta-alueeseen kuuluu vähittäispankkitoiminta Pohjoismaissa, Baltian maissa ja Puolassa, ja se sisältää arvoketjun kaikki osat. Yli 10 miljoonalle asiakkaalle tarjotaan laaja tuotevalikoima. Heitä palvelevat kaiken kaikkiaan 1 300 konttoria, puhelinpalvelu ja sähköiset kanavat.

Liiketoiminta

Avain- ja premium-asiakkaiden määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä 37 000:lla, ja avainasiakkaita oli 3,05 miljoonaa. Vuositasolla kasvua oli 5 prosenttia. Nordealle uusia avainasiakkaita saatiin noin 32 000.

Nordean palveluverkoston liittyvät hankkeet tukevat konsernin pyrkimystä sopeuttaa liiketoiminta uuteen toimintaympäristöön. Uusien konttorityyppien käyttöönotto on tehostanut konttoriverkoston merkittävästi. Lisäksi muiden kanavien kautta tarjottavat ratkaisut palvelevat asiakkaita ja parantavat pankkipalvelujen saatavuutta samalla kun palvelujen kustannukset pienenevät.

Nordean konttoriverkoston uudistus eteni kolmannella neljänneksellä 153 konttoriin, ja uudet konttorimallit ovat käytössä nyt yhteensä 403 konttorissa. Uudistus jatkuu vuonna 2012. Sitä tuetaan parantamalla edelleen muita jakelukanavia samalla kun toimintaa sopeutetaan asiakkaiden asioimistapojen muutoksiin. Mobiilipankin käyttö lisääntyy jatkuvasti. Ruotsissa mobiilipankin käyttäjämäärä oli syyskuussa yli kolme kertaa suurempi kuin vuoden 2010 syyskuussa.

Mobiilipankkiratkaisuja parannettiin edelleen Tanskassa kolmannella neljänneksellä. Niiden käyttö on nyt entistä helpompaa, ja älypuhelimille tarkoitettuja sovelluksia on päivitetty, minkä seurauksena mobiilipankkiin

kirjautumisten määrä on lisääntynyt huomattavasti. Nordean norjalaisten henkilöasiakkaiden verkkopankissa on tehty huomattavia parannuksia: helppokäyttöinen näkymä antaa yleiskuvan raha-asioista ja asiakas voi tehdä sen avulla omaa talouttaan koskevia suunnitelmia.

Tulos

Tuotot kasvoivat 2 prosenttia edellisneljänneksestä. Luotonannon volyymit kasvoivat 1,8 prosenttia henkilöasiakkaille annettujen luottojen kasvun tukemana, kun valuuttakurssimuutosten vaikutusta ei oteta huomioon. Yritysassiakesegmentissä luottojen kysyntä oli sen sijaan vaihtelevaa. Talletukset yhteensä kasvoivat 1,5 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna, ja kasvua oli sekä yritys- että henkilöasiakkaiden talletuksissa. Luotto- ja talletusmarginaalit kohenivat hieman.

Kulut pienenevät 8 prosenttia edellisneljänneksestä henkilöstömäärän laskun ja kesälomakaudesta johtuvien kausivaihtelujen vuoksi. Viime vuoden tammi-syyskuuhun verrattuna kulut olivat samalla tasolla.

Luottotappioiden nettomäärä oli lähes samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä. Tuolloin kirjattiin Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyvä varaus, joka sisälsi Fjordbank Morsin konkurssiin liittyvän varauksen, ja peruutettiin osittain ensimmäisellä neljänneksellä Amagerbankenin vuoksi tehty varaus. Kolmannella neljänneksellä kirjattiin Max Bankiin liittyvä varaus ja pienennettiin Amagerbankenin vuoksi tehtyä varausta. Kirjausten positiivinen nettovaikutus oli 12 miljoonaa euroa. Luottotappiotaso oli 20 pistettä, kun näitä varauksia ei oteta huomioon (14 pistettä toisella neljänneksellä).

Vähittäispankki yhteensä

						Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	997	968	913	911	866	3 %	15 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	294	286	287	284	262	3 %	12 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	109	115	98	103	99	-5 %	10 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	10	19	15	2	11	-47 %	-9 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	1410	1388	1 313	1 300	1238	2 %	14 %
Henkilöstökulut	-343	-352	-348	-334	-339	-3 %	1 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-769	-832	-825	-819	-771	-8 %	0 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	641	556	488	481	467	15 %	37 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-99	-98	-163	-93	-176	1 %	-44 %
Liikevoitto	542	458	325	388	291	18 %	86 %
Kulu/tuotto-suhde, %	55	60	63	63	62		
RAROCAR, %	18	15	13	12	11		
Taloudellinen pääoma	8 393	8 399	8 381	8 452	8 834	0 %	-5 %
Riskipainotetut saamiset	93 533	92 676	91 273	90 580		1 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	19 856	20 108	20 155	20 158	20 113	-1 %	-1 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	88,4	88,0	87,2	84,5	84,7	0 %	4 %
Asuntoluotot	116,5	114,6	112,6	111,5	108,2	2 %	8 %
Kulutusluotot	24,7	24,5	24,5	25,0	24,5	1 %	1 %
Luotonanto yhteensä	229,6	227,1	224,3	221,0	217,4	1 %	6 %
Yritysten talletukset	43,2	42,5	42,9	44,9	42,1	2 %	3 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	71,1	71,0	69,0	68,5	66,9	0 %	6 %
Talletukset yhteensä	114,3	113,5	111,9	113,4	109,0	1 %	5 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,35	1,35	1,35	1,35	1,33		
Asuntoluotot	0,80	0,76	0,78	0,74	0,75		
Kulutusluotot	4,14	4,07	4,03	4,00	4,05		
Luottomarginaalit yhteensä	1,32	1,30	1,31	1,29	1,29		
Yritysten talletukset	0,65	0,64	0,58	0,55	0,47		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,71	0,66	0,52	0,45	0,31		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,69	0,66	0,54	0,49	0,38		

Pankkitoiminta, Tanska

Liiketoiminta

Nordealle uusien avain- ja premium-asiakkaiden määrän kasvu oli kolmannella neljänneksellä edelleen nopeaa. Avain- ja premium-asiakkaiden määrä on kasvanut vuoden 2010 kolmanteen neljännekseen verrattuna 3 prosenttia.

Heikohkot talousnäkymät vaikuttivat henkilöasiakasliiketoiminnan kehitykseen, minkä seurauksena toiminta hiljeni.

Henkilöasiakkaiden talletusvolyymit pysyivät lähes aiemmalla tasollaan, kun taas talletusmarginaalit kohenivat huomattavasti. Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit kasvoivat 4 prosenttia edellisneljänneksestä. Nordea nosti 15. elokuuta lainakorkoaan 0,5 prosenttiyksikköä varainhankinnan kohonneiden kustannusten ja Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyvien kulujen kattamiseksi.

Henkilöasiakkaille on ilmoitettu asuntoluottojen marginaalien korotuksesta ja jälleenrahoitukseen liittyvän välityspalkkion käyttöön otosta 1. tammikuuta 2012. Näiden muutosten avulla aletaan vähitellen mukautua muuttuviin pääomavaatimuksiin ja markkinakäytäntöihin. Korotukset ovat erilaisia, ja ne vaikuttavat eniten vaihtuvakorkoisiin lainoihin sekä lainoihin, joiden takaisinmaksu aloitetaan myöhempana ajankohtana. Vähiten ne vaikuttavat perinteisiin kiinteäkorkoisiin tasaerälainoihin.

Yritysluottojen markkinoilla käytiin edelleen kireää hintakilpailua erityisesti ylimmissä segmenteissä. Yritysten talletusmarginaalit kohenivat ja luottomarginaalit pysyivät entisellä tasollaan.

Aluetasolla jatkettiin edelleen tulevaisuuden palveluverkosto -kehityshankkeen toteuttamista. Henkilötyövuotta kohti lasketulla asiakasmäärällä mitattu tehokkuus parani edelleen.

Sopeutuminen uuteen toimintaympäristöön jatkui suunnitelmien mukaisesti. Konttoriverkoston sopeutettiin asiakkaiden asioimistapojen muutoksiin. Suunnitelmien toteutusta jatketaan tulevilla neljänneksillä.

Tulos

Rahoituskate kasvoi prosentin korkojen nousun seurauksena. Toiminnan vaisuus vaikutti palkkiotuottoihin ja pääomamarkkinatoiminnan tuottoihin, minkä seurauksena tuotot laskivat 2 prosenttia edellisneljänneksestä. Henkilöstömäärän lasku jatkui kolmannella neljänneksellä.

Luottotappioiden nettomäärä kasvoi kolmannella neljänneksellä haastavan taloustilanteen seurauksena. Nettomääräisiin luottotappioihin sisältyi Max Bankiin liittyvä 15 miljoonan euron varaus ja Amagerbankenin vuoksi tehdyn varauksen pienentäminen 27 miljoonalla eurolla. Luottotappiotaso oli 57 pistettä (35 pistettä toisella neljänneksellä, kun Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyviä varauksia ei oteta huomioon).

Pankkitoiminta, Tanska

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	291	287	280	288	279	1 %	4 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	56	58	57	53	29	-3 %	93 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	19	30	22	26	20	-37 %	-5 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	4	3	7	3	5	33 %	-20 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	370	378	366	370	333	-2 %	11 %
Henkilöstökulut	-89	-89	-90	-88	-90	0 %	-1 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-214	-229	-225	-227	-220	-7 %	-3 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	156	149	141	143	113	5 %	38 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-75	-72	-138	-74	-128	4 %	-41 %
Liikevoitto	81	77	3	69	-15	5 %	-640 %
Kulu/tuotto-suhde, %	58	61	62	61	66		
RAROCAR, %	14	13	12	12	8		
Taloudellinen pääoma	2 302	2 314	2 292	2 336	2 380	-1 %	-3 %
Riskipainotetut saamiset	25 643	25 180	25 365	24 613		2 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	4 365	4 388	4 402	4 462	4 506	-1 %	-3 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	23,3	23,2	22,5	21,1	21,3	0 %	9 %
Asuntoluotot	28,3	27,3	26,9	27,2	27,2	4 %	4 %
Kulutusluotot	12,8	12,6	12,4	12,4	12,5	2 %	2 %
Luotonanto yhteensä	64,4	63,1	61,8	60,7	61,0	2 %	6 %
Yritysten talletukset	7,2	7,1	7,3	7,4	7,7	1 %	-6 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	21,5	21,5	21,2	21,4	20,9	0 %	3 %
Talletukset yhteensä	28,7	28,6	28,5	28,8	28,6	0 %	0 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,62	1,62	1,65	1,66	1,70		
Asuntoluotot	0,53	0,54	0,55	0,53	0,49		
Kulutusluotot	4,79	4,72	4,65	4,65	4,76		
Luottomarginaalit yhteensä	1,60	1,59	1,61	1,61	1,62		
Yritysten talletukset	0,58	0,52	0,49	0,46	0,40		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,64	0,47	0,37	0,33	0,18		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,62	0,49	0,41	0,38	0,27		

Pankkitoiminta, Suomi

Liiketoiminta

Uusasiakashankinta tuki edelleen myönteisiä tuloksia kolmannella neljänneksellä. Sekä palveluneuvottelujen että Nordealle uusien asiakkaiden määrä oli suuri, vaikka kesälomakausi on yleensä hiljainen. Avain- ja premium-asiakkaiden määrä kasvoi neljänneksen aikana 7 400:lla, kun Nordealle uusia asiakkaita saatiin paljon. Nordean asiakaspalvelu sai tunnustusta onnistuneesta palvelustaan, kun HDI Nordic valitsi sen vuoden 2011 Contact Centreksi.

Useat henkilöasiakkaisiin kohdistuvat toimet kasvattivat tuottoja kolmannella neljänneksellä. Sekä kortteihin että maksuliikenteeseen liittyvät palkkiotuotot kasvoivat, ja tuottojen kehitystä tuki myös talletusmarginaalien koheneminen. Markkinoille tuotiin neljänneksen aikana menestyksekkäästi useita uusia tuotteita, kuten KorkoExtra. Lähes 25 prosenttia kaikista uusista asuntoluotoista oli tuotteita, joihin sisältyy korkokatto. Tämä tuki marginaalien kehitystä.

Tulevaisuuden palveluverkosto -strategian mukainen työ yrityskonttoriverkostossa tuotti edelleen tulosta

suunnitelmien mukaisesti. Marginaalien paraneminen tuki tuottojen kehitystä, kun taas volyymit kasvoivat vain hieman. Maailmantalouden epävarmuus lisäsi valuuttakurssien heilahtelua, mikä kasvatti suojaustuotteiden kysyntää kolmannen neljänneksen loppupuolella.

Tulos

Vaikka lyhyet korot heilahtelivat huomattavasti neljänneksen aikana, korot olivat keskimäärin vain hieman alemmat kuin edellisneljänneksellä, ja vaikutus tuottoihin oli vähäinen. Samaan aikaan marginaalien koheneminen tuki rahoituskatteen kasvua. Osakeindeksien lasku vaikutti säästämisen tuotteisiin liittyviin palkkiotuottoihin, mikä osittain vaimensi nettomääräisten palkkiotuottojen muuten myönteistä kehitystä. Myös kulukehitys tuki kannattavuuden paranemista. Henkilöstömäärä pieneni yli 100 henkilötyövuodella.

Luottotappioiden nettomäärä oli 12 miljoonaa euroa. Tappiot syntyivät lähinnä yritysasiakkaille annetuista luotoista. Luottotappiotaso oli 11 pistettä (19 pistettä toisella neljänneksellä).

Miljoonaa euroa						Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	181	173	151	152	146	5 %	24 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	79	74	77	75	69	7 %	14 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	17	19	20	22	20	-11 %	-15 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	1	4	0	-1	2		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	278	270	248	248	237	3 %	17 %
Henkilöstökulut	-59	-62	-59	-57	-62	-5 %	-5 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-165	-167	-167	-172	-164	-1 %	1 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	113	103	81	76	73	10 %	55 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-12	-20	-11	-29	-24	-40 %	-50 %
Liikevoitto	101	83	70	47	49	22 %	106 %
Kulu/tuotto-suhde, %	59	62	67	69	69		
RAROCAR, %	16	14	10	9	8		
Taloudellinen pääoma	1 583	1 592	1 604	1 609	1 659	-1 %	-5 %
Riskipainotetut saamiset	15 580	16 146	15 696	15 114		-4 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	4 304	4 418	4 437	4 428	4 465	-3 %	-4 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	14,8	14,6	14,5	14,3	14,2	1 %	4 %
Asuntoluotot	24,5	24,1	23,6	23,3	22,9	2 %	7 %
Kulutustuotot	5,2	5,2	5,1	5,1	5,1	0 %	2 %
Luotonanto yhteensä	44,5	43,9	43,2	42,7	42,2	1 %	5 %
Yritysten talletukset	10,8	9,8	9,8	10,7	9,7	10 %	11 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	22,0	21,9	21,3	21,1	20,6	0 %	7 %
Talletukset yhteensä	32,8	31,7	31,1	31,8	30,3	3 %	8 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,25	1,22	1,19	1,18	1,16		
Asuntoluotot	0,52	0,50	0,55	0,55	0,57		
Kulutustuotot	3,06	3,00	3,14	3,19	3,29		
Luottomarginaalit yhteensä	1,07	1,05	1,08	1,09	1,11		
Yritysten talletukset	0,62	0,63	0,46	0,44	0,32		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,61	0,58	0,30	0,26	0,12		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,61	0,60	0,36	0,32	0,19		

Pankkitoiminta, Norja

Liiketoiminta

Henkilöasiakastoiminta jatkui kolmannella neljänneksellä vilkkaana, ja avain- ja premium-asiakkaiden määrä kasvoi 6 600:lla. Vuositasolla kasvua oli 10 prosenttia. Nordealle uusia avain- ja premium-asiakkaita saatiin lähes 3 400.

Henkilöasiakkaiden talletukset vähenivät lähinnä lomakauden vuoksi.

Yritysassiakastoiminta oli vilkasta. Huomiota kiinnitettiin erityisesti siihen, että pitkien korkojen odotetaan laskevan pitkällä aikavälillä, minkä seurauksena korkojohdannaisten myynti kasvoi merkittävästi.

Pääoman käytön tehokkuuden painottaminen yritysasiakassegmentissä on johtanut siihen, että yritysasiakkaisiin kohdistuva taloudellinen pääoma aleni neljänneksen aikana.

Henkilötyövuotta kohti lasketulla asiakasmäärällä mitattu tehokkuus parani edelleen neljänneksen aikana.

Muutamia pienimpiä alueita yhdistettiin entistä vahvempien osaamiskeskusten aikaansaamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi edelleen. Lisäksi resursseja siirrettiin edelleen hitaan kasvun alueilta kasvualueille.

Tulos

Tuotot yhteensä kasvoivat 8 prosenttia edellisneljänneksestä pääosin pääomamarkkinatuotteista saatujen tuottojen ja rahoituskatteen myönteisen kehityksen ansiosta.

Luottomarginaalit olivat neljänneksen aikana lähes entisellä tasollaan, kun hinnoittelumuutokset ja asuntoluottojen marginaalien laskun tyrehtyminen tukivat niitä. Talletusmarginaalit kohenivat hieman edellisneljänneksestä korkotason nousun ansiosta.

Henkilöstömäärä pieneni suunnitellusti.

Myös kolmannella neljänneksellä luottotappioiden peruutuksia oli enemmän kuin uusia luottotappioita.

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	170	161	161	153	152	6 %	12 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	45	42	40	43	43	7 %	5 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	26	20	16	22	18	30 %	44 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	241	223	217	218	213	8 %	13 %
Henkilöstökulut	-38	-38	-39	-38	-38	0 %	0 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-121	-120	-126	-117	-123	1 %	-2 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	120	103	91	101	90	17 %	33 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	5	1	-21	16	-5		-200 %
Liikevoitto	125	104	70	117	85	20 %	47 %
Kulu/tuotto-suhde, %	50	54	58	54	58		
RAROCAR, %	14	11	9	10	8		
Taloudellinen pääoma	2 023	2 021	1 989	2 048	2 098	0 %	-4 %
Riskipainotetut saamiset	22 298	22 505	21 670	21 964		-1 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 519	1 535	1 502	1 504	1 532	-1 %	-1 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	20,1	20,3	19,9	19,9	19,9	-1 %	1 %
Asuntoluotot	23,9	23,9	22,9	22,6	21,5	0 %	11 %
Kulutustuotot	0,9	0,8	0,9	1,2	0,9	13 %	0 %
Luotonanto yhteensä	44,9	45,0	43,7	43,7	42,3	0 %	6 %
Yritysten talletukset	11,5	12,1	12,1	11,9	10,9	-5 %	6 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	7,8	8,0	7,2	7,0	7,1	-3 %	10 %
Talletukset yhteensä	19,3	20,1	19,3	18,9	18,0	-4 %	7 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,32	1,33	1,34	1,34	1,31		
Asuntoluotot	0,76	0,72	0,87	0,69	0,70		
Kulutustuotot	8,43	8,38	8,53	8,61	7,98		
Luottomarginaalit yhteensä	1,15	1,14	1,24	1,15	1,15		
Yritysten talletukset	0,44	0,43	0,45	0,56	0,59		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,59	0,60	0,49	0,62	0,64		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,50	0,49	0,46	0,58	0,61		

Valuuttakurssien vaihtelu vaikutti tuottoihin ja kuluihin 2 % Q3/Q2 (6 % Q3/Q3). Valuuttakurssien vaihtelu vaikutti tase-eriin -1 % Q3/Q2 (1 % Q3/Q3).

Pankkitoiminta, Ruotsi

Liiketoiminta

Tuotot ja liikevoitto pysyivät kolmannella neljänneksellä ennätystasolla levottomasta markkinatilanteesta huolimatta. Niitä tukivat liiketoiminnan suotuisana jatkunut vire, marginaalien koheneminen, vakaat palkkiotuotot ja toiminnan jatkuva tehostaminen. Avain- ja premium-asiakkaiden määrä kasvoi 10 500:lla, ja mobiilipalvelujen käyttäjien määrä kasvoi 20 000:lla 170 000:een. Suurten yritysasiakkaiden segmenttiin kohdistuva hanke tuottaa edelleen vahvoja tuloksia: uusia yritysasiakkaita on saatu ja tuotot ovat kasvaneet 19 prosenttia 12 viime kuukauden aikana.

Henkilöasiakastoiminnassa asuntoluottojen kysyntä heikkeni ja asiakkaat siirsivät säästöjään vähäriskisiin kohteisiin. Tämä tuki talletusvolyymin ja talletuksista saatujen tuottojen vakaata kehitystä, kun taas säästämisen tuotteisiin liittyvien palkkiotuottojen kasvu hidastui. Luottomarginaalit ovat parantuneet kuutena peräkkäisenä kuukautena. Lisäksi volyymit kasvoivat edelleen, vaikkakin aiempaa hitaammin. Nordea jatkoi konttoriverkostonsa kehittämistä. Syyskuun loppuun mennessä 114 henkilöasiakkaita palvelevaa konttoria oli siirtynyt toimimaan uuden, entistä asiakaslähtöisemmän ja tehokkaamman konttorityypin mukaisesti.

Yritysasiakaspuolella uusien luottojen kysyntä heikkeni ja kilpailu jatkui kireänä.

Yritysasiakastoiminta kehittyi kuitenkin vakaasti talletusvolyymin kasvun tukemana. Kehitystä tuki myös yritysasiakkaisiin liittyvän käypään arvoon arvostettavien erien nettotuloksen kasvu vilkkaan pääomamarkkinatoiminnan seurauksena.

Pankkitoiminnan tehokkuuden kehittäminen tuotti edelleen tulosta. Henkilöstömäärä pieneni prosentin toiseen neljännekseen verrattuna ja 5 prosenttia edellisvuoden kolmannelle neljännekselle. Samaan aikaan liiketoiminnan volyymit kasvoivat merkittävästi.

Tulos

Pankkitoiminnan tulos parani edelleen Ruotsissa kolmannella neljänneksellä. Vaikka liiketoiminta oli lomakauden aikana tavanomaista vähäisempää, tuotot olivat suuremmat kuin toisella neljänneksellä. Tuottoja tukivat luottosalkun marginaalien koheneminen sekä talletusten ja säästämisen vahva kehitys.

Toiminnan tehostamista jatkettiin, mikä yhdessä tuottojen kehityksen kanssa paransi kulu/tuotto-suhdetta. Luottotappiot pysyivät vähäisinä ja luottotappiotaso oli kolmannella neljänneksellä 6 pistettä (2 pistettä toisella neljänneksellä).

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	264	254	238	218	200	4 %	32 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	102	100	100	112	96	2 %	6 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	28	33	29	26	24	-15 %	17 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	394	387	367	356	320	2 %	23 %
Henkilöstökulut	-71	-73	-74	-70	-69	-3 %	3 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-213	-224	-235	-216	-213	-5 %	0 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	181	163	132	140	107	11 %	69 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-9	-3	7	4	1		
Liikevoitto	172	160	139	144	108	8 %	59 %
Kulu/tuotto-suhte, %	54	58	64	61	67		
RAROCAR, %	28	25	19	20	14		
Taloudellinen pääoma	1 749	1 701	1 693	1 728	1 818	3 %	-4 %
Riskipainotetut saamiset	17 311	16 214	16 403	16 111		7 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	3 590	3 635	3 695	3 734	3 783	-1 %	-5 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	22,7	22,6	23,5	22,5	22,5	0 %	1 %
Asuntoluotot	32,7	32,6	32,9	32,2	30,8	0 %	6 %
Kulutusluotot	6,0	6,0	6,1	6,2	6,0	0 %	0 %
Luotonanto yhteensä	61,4	61,2	62,5	60,9	59,3	0 %	4 %
Yritysten talletukset	11,3	11,2	11,5	12,3	11,6	1 %	-3 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	18,1	17,9	17,7	17,4	16,7	1 %	8 %
Talletukset yhteensä	29,4	29,1	29,2	29,7	28,3	1 %	4 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,13	1,15	1,13	1,11	1,06		
Asuntoluotot	1,09	1,02	0,95	0,95	0,98		
Kulutusluotot	3,42	3,32	3,07	2,88	2,81		
Luottomarginaalit yhteensä	1,29	1,25	1,19	1,18	1,17		
Yritysten talletukset	0,94	0,94	0,86	0,71	0,52		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,94	0,93	0,90	0,71	0,49		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,94	0,93	0,88	0,71	0,50		

Pankkitoiminta, Puola ja Baltian maat

Liiketoiminta

Liiketoiminta kasvoi kolmannella neljänneksellä edelleen vakaasti Puolassa ja Baltian maissa. Baltian maissa luottovolyymit ja -marginaalit kohenivat hieman. Puolassa luottovolyymit puolestaan kasvoivat, kun taas marginaaleihin kohdistui paineita ja ne kapenivat. Talletusvolyymit kasvoivat Baltian maissa neljänneksen aikana, mutta marginaalit supistuivat. Puolassa talletusvolyymit pienenevät, mutta marginaalit paranivat. Luottotappioita raportoitiin Baltian maissa ja Puolassa, mutta järjestämättömien luottojen määrä pieneni. Maailmantalouden kasvuvauhdin hidastuminen vaikuttaa Puolaan ja Baltian maihin, joten kasvu jää vaatimattomaksi ja luottojen kysyntä vähenee.

Baltian maat

Baltian talousnäkymät paranivat edelleen kolmannella neljänneksellä. Nopea elpyminen ylitti odotukset ja vientivetoinen noususuhdanne laajeni koko talouteen. Työttömyys ja inflaatio olivat edelleen uhkana neljänneksen aikana, samoin kuin maailmantalouden kasvuvauhdin odotettavissa olevan hidastumisen mahdolliset vaikutukset.

Talletusvolyymit kasvoivat yritysasiakassegmentissä. Yrityksille ja henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit pysyivät kohtalaisen vakaina. Luottomarginaalit kohenivat neljänneksen aikana, kun taas talletusmarginaalit kapenivat edellisneljänneksistä.

Tuotot kasvoivat kolmannella neljänneksellä 6 prosenttia edellisneljänneksestä. Neljänneksen aikana kirjattiin luottotappioita eräiden paikallisten yritysten taloudellisen tilanteen heikkenemisen seurauksena.

Puola

Puolan talous kehittyi edelleen suotuisasti kolmannella neljänneksellä, vaikkakin hitaampaan tahtiin kuin edellisneljänneksillä. Talouskasvu heikkeni, kun yritykset lykkäsivät investointipäätöksiään epävarmojen kysyntänäkymien ja rahoituslaitosten kiristymisen vuoksi. Kuluttajat puolestaan lykkäsivät kuluttamista talouden yleisen epävarmuuden ja paikallisen valuutan heikkenemisen vuoksi. Todennäköisesti talouskasvun hidastuminen jatkuu ja vaikuttaa pankkitoiminnan kehitykseen.

Luottovolyymit kasvoivat henkilöasiakassegmentissä. Luottomarginaalit kapenivat kolmannella

neljänneksellä erityisesti yritysluotoissa.

Henkilöasiakassegmentissä talletusvolyymit pysyivät aiemmalla tasollaan ja talletusmarginaalit kohenivat. Yritysasiakassegmentissä talletusvolyymit pienenevät ja marginaalit pysyvät melko vakaina.

Tuotot kasvoivat 4 prosenttia edellisneljänneksestä. Edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna tuotot kasvoivat 16 prosenttia, kun liiketoiminnan volyymit ja asiakastoimeksiantojen määrä kasvoivat. Kasvun tärkeimpänä veturina toimivat erityisesti henkilöasiakkaille annetut asuntoluotot.

Luottosalkun laatu

Luottotappioita kirjattiin kolmannella neljänneksellä nettomääräisesti 6 miljoonaa euroa. Virossa ja Liettuaassa kirjattiin vain vähän luottotappioita, kun taas Latviassa luottotappioiden määrä kasvoi. Puolassa luottotappioita kirjattiin hyvin vähän. Luottotappiotaso oli Puolassa ja Baltian maissa 18 pistettä.

Ongelmaluottojen bruttomäärä oli Baltian maissa 494 miljoonaa euroa, mikä vastaa 680 pistettä luotonannosta (687 pistettä toisen neljänneksen lopussa). Baltian maihin kohdistuvia luottotappiovarauksia oli neljänneksen lopussa yhteensä 355 pistettä luotonannosta. Luottotappiovarausten osuus bruttomääräisistä ongelmaluotoista oli Baltian maissa 52 prosenttia (53 prosenttia toisen neljänneksen lopussa).

Henkilöasiakastoiminta ei ole parantunut merkittävästi Baltian maissa talouden elpymisestä huolimatta. Syynä on pääasiassa se, että elinkustannukset ovat nousseet, mutta palkkataso on edelleen matala. Tämän vuoksi luottotappioita on kirjattu aiempaa enemmän erityisesti Latviassa. Luottotappioiden lisääntyminen yritysasiakassegmentissä liittyy lähinnä jo aiemmin vaikeuksissa olleisiin asiakkaisiin.

Tulos

Liiketoiminnan vilkastuminen ja volyymien kasvu tukivat tuottokehitystä kaikissa liiketoiminnoissa. Tuotot yhteensä kasvoivat edellisneljänneksestä 5 prosenttia ja viime vuoden kolmannesta neljänneksestä 4 prosenttia. Kulut pysyivät samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä. Liikevoitto parani edellisneljänneksestä luottotappioiden nettomäärän lisääntymisestä huolimatta. Se kasvoi myös viime vuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna tuottojen lisääntymisen ja luottotappioiden nettomäärän pienenemisen ansiosta. Henkilöstömäärä pysyi kolmannella neljänneksellä suunnilleen ennallaan.

Pankkitoiminta, Puola

Miljoonaa euroa						Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	32	37	34	32	29	-14 %	10 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	10	7	8	8	7	43 %	43 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	16	12	11	14	14	33 %	14 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	1	1	0	1	1		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	59	57	53	55	51	4 %	16 %
Henkilöstökulut	-13	-13	-13	-12	-10	0 %	30 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-29	-30	-29	-34	-24	-3 %	21 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	30	27	24	21	27	11 %	11 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-3	-1	-3	-2	0		
Liikevoitto	27	26	21	19	27	4 %	0 %
Kulu/tuotto-suhde, %	49	53	55	62	47		
RAROCAR, %	28	26	21	21	29		
Taloudellinen pääoma	282	271	280	304	225	4 %	25 %
Riskipainotetut saamiset	5 901	5 609	5 178	5 393		5 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	2 037	1 998	1 982	1 936	1 781	2 %	14 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	2,1	2,1	2,0	1,9	1,9	0 %	11 %
Luotonanto henkilöasiakkaille	4,0	3,8	3,4	3,3	3,0	5 %	33 %
Luotonanto yhteensä	6,1	5,9	5,4	5,2	4,9	3 %	24 %
Yritysten talletukset	1,2	1,3	1,2	1,4	1,3	-8 %	-8 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0 %	11 %
Talletukset yhteensä	2,2	2,3	2,2	2,4	2,2	-4 %	0 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,45	1,51	1,48	1,56	1,50		
Luotonanto henkilöasiakkaille	1,84	1,85	1,86	1,88	1,85		
Luottomarginaalit yhteensä	1,71	1,73	1,72	1,76	1,71		
Yritysten talletukset	0,84	0,83	0,80	0,65	0,70		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,92	0,89	0,71	0,58	0,69		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,88	0,86	0,76	0,62	0,70		

Pankkitoiminta, Baltian maat

Miljoonaa euroa						Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	39	37	35	36	35	5 %	11 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	10	8	10	9	17	25 %	-41 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	1	-1	2	1	2	-200 %	-50 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	1	4	0	0	1		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	51	48	47	46	55	6 %	-7 %
Henkilöstökulut	-8	-8	-8	-8	-7	0 %	14 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-22	-21	-20	-23	-18	5 %	22 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	29	27	27	23	37	7 %	-22 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-3	-1	5	-5	-18		
Liikevoitto	26	26	32	18	19	0 %	37 %
Kulu/tuotto-suhde, %	43	44	43	50	33		
RAROCAR, %	13	11	13	7	14		
Taloudellinen pääoma	454	500	522	427	654	-9 %	-31 %
Riskipainotetut saamiset	6 801	7 022	6 961	7 386		-3 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 155	1 195	1 201	1 167	1 151	-3 %	0 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	5,2	5,2	4,9	4,9	4,9	0 %	6 %
Luotonanto henkilöasiakkaille	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	3 %	7 %
Luotonanto yhteensä	8,2	8,1	7,8	7,8	7,7	1 %	6 %
Yritysten talletukset	1,3	1,2	1,1	1,2	1,0	8 %	30 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0 %	0 %
Talletukset yhteensä	1,9	1,8	1,7	1,8	1,6	6 %	19 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	1,47	1,42	1,49	1,52	1,43		
Luotonanto henkilöasiakkaille	1,32	1,24	1,34	1,32	1,34		
Luottomarginaalit yhteensä	1,41	1,35	1,43	1,44	1,39		
Yritysten talletukset	0,59	0,69	0,49	0,45	0,48		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,68	0,73	0,58	0,48	0,43		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,62	0,71	0,52	0,46	0,46		

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alue tarjoaa pankkipalveluja ja rahoitusratkaisuja suurille pohjoismaisille ja kansainvälisille yrityksille, yhteisöille ja pörssiyrityksille. Sen osista suuryrityspalvelut, Shipping, Offshore & Oil Services ja finanssipalveluyritykset vastaavat asiakaspalvelusta, kun taas tuotevastuulliset yksiköt Markets ja Transaction Products vastaavat pääomamarkkinatuotteiden ja cash management -ratkaisujen tarjoamisesta. Ulkomaan yksiköt on palveluyksikkö, joka tarjoaa pankkipalveluja ja rahoitusratkaisuja Nordean kotimarkkinoiden ulkopuolella toimiville asiakkaille. Tietotekniikkayksiköt vastaavat liiketoiminta-alueen tietojärjestelmien kehittämisestä ja toiminnasta.

Liiketoiminta

Kesäloimakausi vaimensi asiakastoimintaa yleisesti suurasiakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alueella. Rahoitusmarkkinoiden poikkeuksellinen levottomuus pienensi lisäksi trading-toiminnan tuottoja.

Kilpailu jatkui kireänä suurasiakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alueen pohjoismaisilla markkinoilla ja vaikutti koko liiketoiminta-alueeseen.

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alue pyrkii aktiivisesti tehostamaan toimintaansa ja taloudellisen pääoman käyttöä kaikissa yksiköissä. Tähän liittyvät hankkeet etenevät hyvin osana Nordea-konsernissa toteutettavaa toiminnan sopeuttamista uuteen toimintaympäristöön.

Pankkitoiminta

Yritysassiakastoiminta jatkui vakaana ja oli hieman hiljaisempaa kuin edellisneljänneksellä, mutta vilkkaampaa kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Luotto- ja talletusvolyymit pysyivät lähes entisellä tasollaan.

Shipping, Offshore & Oil Services -toiminta oli vakaata, ja toiminto toteutti useita uusia luottojärjestelyjä. Finanssipalveluyritykset-toiminnon toiminta oli hieman edellisneljänneestä hiljaisempaa.

Pääomamarkkinat

Asiakastoiminta oli vakaata valuuttatuotteissa. Sitä tuki pääasiassa kaupalliseen toimintaan liittyvä suojaustarve levottomilla markkinoilla. Nordea valittiin johtavaksi valuuttapalvelujen tarjoajaksi vuoden 2011 Prospera Nordic Foreign Exchange -tutkimuksessa. Korkotuotteisiin liittyvä asiakastoiminta oli myös suhteellisen vahvaa, kun asiakkaat keskittyivät riskienhallintaan.

Matala korkotaso sai monet asiakkaat varmistamaan tulevan rahoituksen. Painopiste siirtyi jälleenrahoituksesta uusiin järjestelyihin toisin kuin edellisneljänneksellä. Joukkolainojen liikkeeseenlaskujen määrä oli hieman pienempi kuin vahvalla toisella neljänneksellä, kun taas syndikoitujen luottojen järjestely jatkui vakaana.

Osakkeiden jälkimarkkinoihin liittyvä asiakastoiminta oli vähäisempää kuin edellisneljänneksellä, kun riskinottohalukkuus kärsi merkittävästi markkinoiden levottomuudesta ja talouskasvuun kohdistuvien odotusten pienemisestä. Corporate finance -toiminta oli vähäistä kesäloimakauden ja vaikeiden markkinaolosuhteiden vuoksi.

Tulos

Kolmannen neljänneksen liikevoitto oli 302 miljoonaa euroa eli 27 prosenttia pienempi kuin toisella neljänneksellä ja 35 prosenttia pienempi kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Rahoituskate parani, mutta pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat tuotot laskivat merkittävästi poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi.

Suurasia- ja pääomamarkkinat

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	336	324	321	319	296	4 %	14 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	133	156	129	136	107	-15 %	24 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	53	175	305	293	273	-70 %	-81 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	-2	2	3	2	28	-200 %	-107 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	520	657	758	750	704	-21 %	-26 %
Henkilöstökulut	-168	-190	-186	-173	-171	-12 %	-2 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-202	-227	-221	-240	-205	-11 %	-1 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	318	430	537	510	499	-26 %	-36 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-16	-14	-68	-78	-36	14 %	-56 %
Liikevoitto	302	416	469	432	463	-27 %	-35 %
Kulu/tuotto-suhde, %	39	35	29	32	29		
RAROCAR, %	14	19	24	22	21		
Taloudellinen pääoma	6 037	6 068	5 969	6 194	6 381	-1 %	-5 %
Riskipainotetut saamiset	75 691	73 963	75 283	79 050		2 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	6 370	6 472	6 440	6 366	6 294	-2 %	1 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	91,0	86,8	84,7	74,7	85,2	5 %	7 %
Talletukset yhteensä	57,3	58,1	49,5	44,5	44,1	-1 %	30 %
Marginaalit, %:							
Luottomarginaalit yhteensä	1,58	1,51	1,48	1,47	1,47		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,23	0,23	0,22	0,23	0,22		

Marginaalit eivät sisällä pääomamarkkinatoiminnan repo-volyymeja.

Suuryrityspalvelut

Suuryrityspalvelut vastaa Nordean suurimpien yritysasiakkaiden palvelusta.

Liiketoiminta

Suuryrityspalveluiden liiketoimintaa vaimensivat kolmannella neljänneksellä kesälomakausi ja rahoitusmarkkinoiden kasvanut epävarmuus. Suuret yritysasiakkaat suhtautuivat uusiin investointeihin aiempaa varovaisemmin heikentyneiden kasvunäkymien vuoksi.

Asiakastoiminta muodostui lähinnä tavanomaisista järjestelyistä ja suurista sopimuksista tehtiin vain vähän. Tämän seurauksena tuotot pienenevät edellisneljänneksestä ja viime vuoden kolmannesta neljänneksestä. Riskienhallinnan tuotteiden kysyntä kuitenkin lisääntyi markkinoiden levottomuuden vuoksi.

Kilpailu markkinaosuudesta jatkui Pohjoismaissa ja hintoihin kohdistui edelleen paineita.

Luottovolyymit pysyivät suunnilleen samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä ja vuoden 2010 kolmannella

neljänneksellä. Useimmat järjestelyt liittyivät nykyisten luottojen jälleenrahoitukseen, mutta uusien sopimusten määrä lähti nousuun neljänneksen loppupuolella. Yritysjärjestelyjen rahoitus oli melko vähäistä.

Talletusvolyymit olivat hieman pienemmät kuin edellisneljänneksellä mutta suuremmat kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Pohjoismaisten pankkien kilpailu cash management -sopimuksista jatkui erityisen tiukkana.

Pääoman käytön ja kulujen optimointia jatkettiin, ja tulokset olivat tyydyttävät.

Tulos

Kolmannen neljänneksen liikevoitto oli 275 miljoonaa euroa eli 6 prosenttia pienempi kuin edellisneljänneksellä kesälomakauden ja rahoitusmarkkinoiden yleisen epävarmuuden vuoksi. Liiketoiminta jatkui vahvana ja tulos oli 15 prosenttia suurempi kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Myös kolmannella neljänneksellä luottotappioiden peruutuksia oli enemmän kuin uusia luottotappioita.

Miljoonaa euroa						Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	186	183	180	184	176	2 %	6 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	102	116	99	109	80	-12 %	28 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	46	58	65	122	88	-21 %	-48 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	334	357	344	415	344	-6 %	-3 %
Henkilöstökulut	-11	-12	-12	-11	-10	-8 %	10 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-73	-72	-75	-74	-71	1 %	3 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	261	285	269	341	273	-8 %	-4 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	14	8	-62	-76	-34	75 %	-141 %
Liikevoitto	275	293	207	265	239	-6 %	15 %
Kulu/tuotto-suhde, %	22	20	22	18	21		
RAROCAR, %	20	21	19	24	18		
Taloudellinen pääoma	3 628	3 531	3 614	3 790	3 691	3 %	-2 %
Riskipainotetut saamiset	41 880	41 943	43 175	45 400		0 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	376	393	398	396	389	-4 %	-3 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	39,7	39,8	39,0	39,4	39,7	0 %	0 %
Talletukset yhteensä	19,2	19,3	19,9	21,1	18,8	-1 %	2 %
Marginaalit, %:							
Luottomarginaalit yhteensä	1,40	1,35	1,38	1,34	1,34		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,29	0,28	0,25	0,24	0,23		

Shipping, Offshore & Oil Services

Shipping, Offshore & Oil Services vastaa shipping-, offshore- ja öljyalalla toimivien asiakkaiden palvelusta.

Liiketoiminta

Rahtihintojen kehitys oli kolmannella neljänneksellä vaisua tärkeimmissä shipping-segmenteissä. Tilanne johtui ennen kaikkea siitä, että uusia aluksia toimitettiin runsaasti. Ylikapasiteetti ja suurena pysynyt tilauskanta sekä makrotaloudelliset riskit heikentävät asiakkaiden näkymiä.

Asiakastoiminta oli neljänneksen aikana vakaata, ja useita uusia luottojärjestelyjä saatiin päätökseen. Toiminta oli vilkkainta offshore- ja öljyalalla vahvojen

perustekijöiden ansiosta. Uusia luottojärjestelyjä toteutettiin valikoidusti.

Tulos

Kolmannen neljänneksen liikevoitto oli 69 miljoonaa euroa eli sama kuin vuoden 2011 toisella neljänneksellä ja 17 prosenttia pienempi kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Tuottoja kertyi 112 miljoonaa euroa eli 3 prosenttia enemmän kuin edellisneljänneksellä ja 4 prosenttia enemmän kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Luotonantoon liittyvät nettomääräiset palkkiotuotot pienenevät edellisneljänneksen erittäin korkealta tasolta, kun taas rahoituskate kasvoi. Nettomääräiset luottotappiot olivat 26 miljoonaa euroa. Luottotappiotaso oli 76 pistettä (71 pistettä toisella neljänneksellä).

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	84	77	78	78	82	9 %	2 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	16	26	16	13	20	-38 %	-20 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	12	6	7	14	6	100 %	100 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	112	109	101	105	108	3 %	4 %
Henkilöstökulut	-7	-6	-6	-5	-6	17 %	17 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-17	-16	-16	-15	-15	6 %	13 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	95	93	85	90	93	2 %	2 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-26	-24	-14	-4	-10	8 %	160 %
Liikevoitto	69	69	71	86	83	0 %	-17 %
Kulu/tuotto-suhde, %	15	15	16	14	14		
RAROCAR, %	28	29	23	22	25		
Taloudellinen pääoma	913	873	987	1 067	1 072	5 %	-15 %
Riskipainotetut saamiset	11 920	12 436	12 551	12 799		-4 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	103	106	103	102	104	-3 %	-1 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	13,4	12,8	13,2	13,6	13,9	5 %	-4 %
Talletukset yhteensä	4,8	4,6	4,8	5,0	5,3	4 %	-9 %
Marginaalit, %:							
Luottomarginaalit yhteensä	1,86	1,82	1,65	1,61	1,56		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,11	0,09	0,15	0,16	0,15		

Finanssipalvelu-yritykset

Finanssipalvelu-yritykset vastaa Nordean rahoitusalaalla toimivien asiakkaiden palvelusta.

Liiketoiminta

Asiakastoiminta hiljeni kolmannella neljänneksellä kesälomakauden ja rahoitusmarkkinoiden myllerryksen vuoksi. Finanssipalvelu-yritykset puolusti onnistuneesti markkina-asemaansa haastavista olosuhteista huolimatta. Pitkien korkojen odottamaton muutos kasvatti taseriskien hallintaan kohdistuvaa kysyntää. Nordea hyötyi vahvasta asemastaan valuuttakaupassa pohjoismaisilla valuutoilla.

Nordea sijoittui parhaiden joukkoon kaikissa Pohjoismaissa Global Custodian -lehden tämänvuotisessa Agent Bank Survey -tutkimuksessa.

Tämä osoittaa, että konsernilla on vahva asema arvopaperipalveluissa.

Kilpailu jatkui kireänä, kun suuret pohjoismaiset ja eurooppalaiset pankit myivät vaihtoehtoja matalatuottoisille ja pääomavaltaisille perinteisille pankkituotteille.

Tulos

Neljänneksen liikevoitto oli 55 miljoonaa euroa eli 11 prosenttia pienempi kuin edellisneljänneksellä ja 21 prosenttia pienempi kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Tuotot laskivat 9 prosenttia, mikä johtui kesälomakaudesta ja siitä, että edellisneljänneksen tulos oli vahva. Kulut pienenevät, kun henkilöstökulut ja muut kulut vähenivät.

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	17	17	14	15	13	0 %	31 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	28	38	32	34	29	-26 %	-3 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	50	49	40	39	42	2 %	19 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	2	0	27		-100 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	95	104	88	88	111	-9 %	-14 %
Henkilöstökulut	-8	-10	-9	-9	-9	-20 %	-11 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-40	-42	-41	-42	-41	-5 %	-2 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	55	62	47	46	70	-11 %	-21 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0		
Liikevoitto	55	62	47	46	70	-11 %	-21 %
Kulu/tuotto-suhde, %	42	41	46	48	36		
RAROCAR, %	32	23	27	32	36		
Taloudellinen pääoma	575	737	489	392	553	-22 %	4 %
Riskipainotetut saamiset	10 158	8 425	8 645	9 311		21 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	371	378	382	381	383	-2 %	-3 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	3,7	3,9	3,8	3,4	3,5	-5 %	6 %
Talletukset yhteensä	14,6	14,9	12,0	11,7	8,9	-2 %	64 %
Marginaalit, %:							
Luottomarginaalit yhteensä	0,73	0,62	0,56	0,61	0,57		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,13	0,13	0,13	0,17	0,20		

Pankkitoiminta, Venäjä

Liiketoiminta

Vuoden alkupuoliskon heikon kehityksen jälkeen luottovolyymit lähtivät Venäjällä nousuun kolmannella neljänneksellä. Luottomarginaaleihin kohdistui edelleen paineita, kun menestyvistä yritysasiakkaista käytiin kireää kilpailua.

Venäjän talouden maltillinen elpyminen jatkui. Tärkeimpänä elpymistä tukevana tekijänä olivat kuluttajat, mutta myös vientitavaroiden – öljyn ja raaka-aineiden – vahvat hinnat. Työttömyys laski, mikä paransi kuluttajien tilannetta entisestään. Markkinoiden likviditeetti oli hyvä vuoden alkupuoliskolla, mutta se on heikentynyt samoin kuin maailmanmarkkinoilla.

Luottosalkun laatu

Luottotappioiden nettomäärä oli kolmannella neljänneksellä 2 miljoonaa euroa, kun se

edellisneljänneksellä oli 0 miljoonaa euroa.

Ongelmaluottojen bruttomäärä oli 74 miljoonaa euroa, mikä vastaa 135 pistettä luotonannosta (104 pistettä edellisneljänneksellä).

Tulos

Liiketoiminnan vilkastuminen ja volyymien kasvu tukivat tuottokehitystä ja etenkin rahoituskatetta. Tuotot yhteensä kasvoivat 4 prosenttia edellisneljänneksestä ja 2 prosenttia viime vuoden kolmannesta neljänneksestä. Kulut olivat samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä ja viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Liikevoitto pysyi samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä ja pieneni 13 prosenttia viime vuoden kolmannesta neljänneksestä, jolloin luottotappioiden peruutuksia oli enemmän kuin uusia luottotappioita. Henkilöstömäärä pieneni 5 prosenttia edellisneljänneksestä ja 4 prosenttia viime vuoden kolmannesta neljänneksestä.

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	45	43	46	43	45	5 %	0 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	4	3	4	4	3	33 %	33 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	3	3	2	5	2	0 %	50 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	1	0	0	1		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	52	50	52	52	51	4 %	2 %
Henkilöstökulut	-14	-12	-17	-11	-15	17 %	-7 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-23	-23	-26	-23	-23	0 %	0 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	29	27	26	29	28	7 %	4 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-2	0	0	1	3		
Liikevoitto	27	27	26	30	31	0 %	-13 %
Kulu/tuotto-suhde, %	44	46	50	44	45		
RAROCAR, %	23	20	19	22	16		
Taloudellinen pääoma	362	347	356	345	419	4 %	-14 %
Riskipainotetut saamiset	6 745	5 540	5 783	5 739		22 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 615	1 695	1 704	1 710	1 679	-5 %	-4 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	5,2	4,1	4,2	4,4	4,1	27 %	27 %
Asuntoluotot	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	11 %	54 %
Kulutusluotot	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0 %	0 %
Luotonanto yhteensä	5,6	4,4	4,5	4,7	4,4	26 %	27 %
Yritysten talletukset	1,5	1,6	0,9	0,8	0,7	-4 %	109 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0 %	6 %
Talletukset yhteensä	1,7	1,7	1,0	1,0	0,9	-4 %	94 %
Marginaalit, %:							
Luotonanto yrityksille	2,63	2,77	2,54	2,70	2,97		
Asuntoluotot	4,47	4,50	4,52	4,61	4,62		
Kulutusluotot	5,12	5,95	4,97	8,48	5,35		
Luottomarginaalit yhteensä	2,75	2,89	2,66	2,82	3,07		
Yritysten talletukset	0,79	0,89	0,90	1,02	0,92		
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,17	0,03	0,16	0,14	0,01		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,74	0,80	0,82	0,91	0,80		

Suurasiaakat ja pääomamarkkinat, muut (mukaan lukien pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat erät)

Suurasiaakat ja pääomamarkkinat, muut tarkoittaa sitä osaa tuloksesta, jota ei kohdisteta asiakasvastuullisille yksiköille. Siihen sisältyvät pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat erät sekä Transaction Products, ulkomaan yksiköt ja tietotekniikkayksiköt. Näitä ei johdeta aktiivisesti itsenäisinä, sillä asianomaiset tuotevastuulliset yksiköt ja palveluyksiköt vastaavat liiketoiminnan optimoinnista.

Tulos

Liikevoitto oli kolmannella neljänneksellä -124 miljoonaa euroa eli huomattavasti pienempi kuin edellisneljänneksellä ja vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Poikkeukselliset markkinaolosuhteet tekivät pääomamarkkinatoiminnan asiakastoimeksiantoihin sisältyvien riskien hallinnasta erittäin haastavaa, minkä seurauksena pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomien erien käypään arvoon arvostettavien erien nettotulos oli negatiivinen.

Miljoonaa euroa	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	4	4	3	-1	-20	0 %	-120 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-17	-27	-22	-24	-25	-37 %	-32 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	-58	59	191	113	135	-198 %	-143 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	-2	1	1	2	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-73	37	173	90	90	-297 %	-181 %
Henkilöstökulut	-128	-150	-142	-137	-131	-15 %	-2 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-49	-74	-63	-86	-55	-34 %	-11 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	-122	-37	110	4	35	230 %	-449 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-2	2	8	1	5		
Liikevoitto	-124	-35	118	5	40	254 %	-410 %
Taloudellinen pääoma	559	580	523	599	646	-4 %	-13 %
Riskipainotetut saamiset	4 990	5 619	5 128	5 800		-11 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	3 905	3 900	3 853	3 777	3 740	0 %	4 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	28,6	25,9	24,2	13,6	23,7		
Talletukset yhteensä	17,0	17,6	11,8	5,7	10,2		

Volyymit tarkoittavat pääomamarkkinatoiminnan repo-järjestelyjä.

Varallisuudenhoito

Varallisuudenhoito tarjoaa laadukkaita sijoittamisen, säästämisen ja riskienhallinnan tuotteita, hoitaa asiakkaiden varallisuutta ja neuvoa varakkaita asiakkaita talouden suunnittelussa. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat Private Banking, Asset Management sekä henki- ja eläkevakuutus. Lisäksi siihen kuuluu säästämisen palveluyksikkö.

Liiketoiminta

Kolmatta neljännestä leimasivat voimakkaat markkinaheilahtelut. Rahoitusmarkkinoita painoi Pohjois-Amerikan ja Etelä-Euroopan talousmyllerrys. Näiden seurauksena Nordean hoidossa oleva varallisuus pieneni kolmannella neljänneksellä 7 prosenttia eli 13 miljardia euroa edellisneljänneksen lopusta ja oli 178 miljardia euroa. Edellisvuoden kolmanteen neljänneksen verrattuna hoidossa oleva varallisuus pieneni prosentin.

Uuden hoidettavaksi saadun varallisuuden nettomäärä oli kolmannella neljänneksellä 0,7 miljardia euroa negatiivinen. Rahoitusmarkkinoiden epävakaus sai sijoittajat lunastamaan varoja sijoitustuotteista. Siksi vähittäismarkkinoille suunnattuihin pohjoismaisiin rahastoihin, Nordic Private Bankingiin ja Global Fund Distributioniin saadun uuden varallisuuden nettomäärä oli negatiivinen. Yhteisöasiakkaiden varallisuudenhoito kehittyi aiempien neljännesten tapaan vahvasti. Yhteisöasiakkailta saatiin hoidettavaksi uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,7 miljardia euroa. Myös International Private Banking kasvatti hoidettavaksi saadun uuden varallisuuden kokonaismäärää. Henki- ja eläkevakuutuksen hoitoonsa saaman uuden

varallisuuden nettomäärä oli lähellä nollaa, kun tuotevalikoimassa on käynnissä siirtymä pääomatehokkaisiin sijoitussidonnaisiin tuotteisiin.

Tulos

Varallisuudenhoidosta vastaavan liiketoiminta-alueen tuottoja kertyi kolmannella neljänneksellä 268 miljoonaa euroa eli 19 prosenttia vähemmän kuin edellisneljänneksellä. Osasyitä laskuun olivat hoidossa olevan varallisuuden väheneminen ja matalan marginaalin tuotteiden kysynnän kasvu. Pääasiassa lasku johtui kuitenkin siitä, että henki- ja eläkevakuutuksen palkkiotuottojen kirjauksia peruutettiin, mikä pienensi tuottoja kolmannella neljänneksellä 48 miljoonaa euroa. Henki- ja eläkevakuutuksen puskureiden supistuminen rajoitti väliaikaisesti perinteiseen salkkuun liittyvien palkkiotuottojen kirjaamista. Taseriskien hallinnassa korostettiin kaikilla markkinoilla entistä enemmän puskureiden hoitamista. Tämän seurauksena liikevoitto laski 40 prosenttia edellisneljänneksestä 86 miljoonaan euroon.

Säästäminen – liiketoiminta

Henkilöasiakkaat siirsivät varojaan sijoitustuotteista vähäriskisiin talletuksiin markkinoiden levottomuuden seurauksena. Varoja siirrettiin pois erityisesti sijoitusrahastoista, mutta myös henki- ja eläkevakuutustuotteista sekä strukturoiduista tuotteista. Toisaalta talletustuotteiden nettomyynti oli erittäin vahvaa.

Säästämisen palveluyksikön tulos kohdistetaan vähittäispankin ja Nordic Private Bankingin tuloksiin.

Varallisuudenhoito

	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Muutos	
						Q311/Q211	Q311/Q310
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	30	32	29	27	22	-6 %	36 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	194	223	197	234	196	-13 %	-1 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	37	75	91	113	91	-51 %	-59 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	7	1	4	8	8		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	268	331	321	382	317	-19 %	-15 %
Henkilöstökulut	-110	-111	-120	-117	-108	-1 %	2 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-182	-185	-187	-187	-177	-2 %	3 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	86	146	134	195	140	-41 %	-39 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	-3	-5	0	0		
Liikevoitto	86	143	129	195	140	-40 %	-39 %
Kulu/tuotto-suhde, %	68	56	58	49	56		
RAROCAR, %	15	27	27	33	26		
Taloudellinen pääoma	1 586	1 564	1 444	1 691	1 564	1 %	1 %
Riskipainotetut saamiset	3 025	2 997	2 881	2 982		1 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	3 666	3 670	3 671	3 645	3 618	0 %	1 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Hoidossa oleva varallisuus, mrd. euroa	177,9	191,1	192,0	191,0	180,2	-7 %	-1 %
Luotonannon volyymit	7,7	7,8	7,5	7,8	7,5	-1 %	3 %
Talletusvolyymit	9,8	9,8	9,1	9,6	9,3	0 %	5 %

Hoidossa oleva varallisuus, volyymit ja uudet sijoitukset

	Q3 2011	Uudet nettosij. Q3	Q2 2011	Q1 2011	Q4 2010	Q3 2010
Miljardia euroa						
Vähittäismarkkinoille suunnatut rahastot						
Pohjoismaissa	29,9	-0,7	33,4	35,5	36,4	34,4
Global Fund Distribution	5,2	-0,2	6,1	6,1	5,8	5,3
Nordic Private Banking	48,9	-0,5	55,6	56,6	57,3	51,5
International Private Banking	9,1	0,1	9,7	10,2	10,0	9,3
Yhteisöasiakkaat	36,7	0,7	36,6	34,7	32,8	32,0
Henki- ja eläkevakuutus	48,1	-0,1	49,7	48,9	48,7	47,7
Yhteensä	177,9	-0,7	191,1	192,0	191,0	180,2

Private Banking

Nordic Private Banking

Nordic Private Banking palvelee Nordean varakkaita Pohjoismaissa asuvia asiakkaita. Se tarjoaa asiakkaille varallisuudenhoidon suunnittelua, sijoitusneuvontaa sekä laina-, vero- ja perintösuunnittelua. Asiakkaita palvelee 95 konttorissa Pohjoismaissa.

Liiketoiminta ja tulos

Markkinoiden poikkeuksellisen rajut heilahtelut vaikuttivat negatiivisesti Nordic Private Bankingin liiketoimintaan. Uuden hoidettavaksi saadun varallisuuden nettomäärä oli 0,5 miljardia euroa negatiivinen. Tämä johtui siitä, että asiakkaat pienensivät taloudellisia riskejään vähentämällä velkarahalla sijoittamista ja siirtämällä salkkujensa varoja muihin kuin finanssisijoituksiin. Kun lisäksi osakemarkkinat laskivat, hoidossa oleva varallisuus pieneni 12 prosenttia edellisneljänneksestä 49 miljardiin euroon.

Private banking -asiakkaiden määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä 91 500:aan. Vaikka uusia asiakkaita saatiin runsaasti, kokonaisasiakasmäärän kasvu oli vähäinen, sillä pieniä private banking -asiakkaita siirrettiin vähittäispankkiin. Siirrolla pyritään parantamaan Nordic Private Bankingin tuottavuutta ja kehittämään palvelumallia siten, että se vastaa asiakkaiden ominaisuuksia ja tarpeita.

Private banking -asiakkaille ryhdyttiin tarjoamaan kolmannella neljänneksellä vaihtoehtoisia sijoitusrahastoja. Asiakkaat ovat ottaneet rahastot hyvin vastaan, ja vaihtoehtoisten sijoitusten odotetaan parantavan asiakkaisiin liittyvää riskisopeutettua tuottoa.

Tuottoja kertyi kolmannella neljänneksellä 88 miljoonaa euroa eli 5 prosenttia vähemmän kuin edellisneljänneksellä. Syynä olivat 12 prosenttia pienentynyt hoidossa oleva varallisuus ja kausivaihtelut. Vuoden 2010 poikkeuksellisen heikkoon kolmanteen neljännekseen verrattuna tuotot kasvoivat 40 prosenttia. Liikevoitto laski 10 prosenttia edellisneljänneksestä ja oli 27 miljoonaa euroa.

International Private Banking

International Private Banking tarjoaa kattavia sijoituksiin ja varallisuudenhoidon suunnitteluun liittyviä palveluja Nordean kotimarkkinoiden ulkopuolella asuville varakkaille yksityishenkilöille. Asiakkaita palvelee Luxemburgissa ja Zürichissa sijaitsevilla toimipaikoilla.

Liiketoiminta ja tulos

International Private Banking sai kolmannella neljänneksellä uusia asiakkaita, joiden ansiosta uutta varallisuutta saatiin hoidettavaksi nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa, vaikka rahoitusmarkkinat olivat levottomat. Hoidettavaksi saatu uusi varallisuus ei kuitenkaan riittänyt kompensoimaan osakemarkkinoiden laskua. Kun asiakkaat lisäksi vähensivät velkarahalla sijoittamista, hoidossa oleva varallisuus pieneni 0,6 miljardia euroa 9,1 miljardiin euroon.

Uusien asiakkaiden hankintaa tuki kolmannella neljänneksellä pitkäaikainen strategia, jonka perusteella on lisätty muualla kuin Pohjoismaissa asuville private banking -asiakkaille suunnattuja palveluja. Varakkaimpien asiakkaiden kokonaismäärän lasku 7 600:aan johtui siirroista asiakassegmenttien välillä. Lisäksi kolmannen neljänneksen lopussa käynnistettiin mittava asiakaspalvelun tehostamiseen tähtäävä hanke, jonka tavoitteena on auttaa sijoitusjohtajia palvelemaan nykyisiä asiakkaita entistä paremmin ja hankkimaan uusia asiakkaita.

International Private Banking & Funds -toiminnon kokonaistulos oli kolmannella neljänneksellä 11 miljoonaa euroa. Tuottoja kertyi 33 miljoonaa euroa eli 8 prosenttia vähemmän kuin edellisneljänneksellä, kun hoidossa oleva varallisuus pieneni. Vuoden 2010 kolmanteen neljännekseen verrattuna tuotot kuitenkin kasvoivat 38 prosenttia.

Miljoonaa euroa	Nordic Private Banking					Muutos		International Private Banking & Funds					Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	21	20	17	17	14	5 %	50 %	8	10	11	9	7	-20 %	14 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	50	55	58	55	44	-9 %	14 %	14	20	19	16	12	-30 %	17 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	17	18	16	16	5	-6 %	240 %	7	5	6	8	5	40 %	40 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0			4	1	1	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	88	93	91	88	63	-5 %	40 %	33	36	37	33	24	-8 %	38 %
Henkilöstökulut	-28	-26	-29	-30	-27	8 %	4 %	-14	-15	-14	-15	-13	-7 %	8 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-61	-60	-64	-61	-59	2 %	3 %	-22	-22	-22	-21	-19	0 %	16 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	27	33	27	27	4	-18 %		11	14	15	12	5	-21 %	120 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	-3	-5	-1	0			0	0	0	0	0		
Liikevoitto	27	30	22	26	4	-10 %		11	14	15	12	5	-21 %	120 %
Kulu/tuotto-suhde, %	70	65	70	69	93			67	61	59	64	78		
RAROCAR, %	43	53	44	43	1			16	22	25	17	7		
Taloudellinen pääoma	197	169	162	159	149	17 %	32 %	162	159	154	164	140	2 %	16 %
Riskipainotetut saamiset	1 156	1 171	1 187	1 129		-1 %		1 869	1 826	1 694	1 854		2 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	996	986	979	971	982	1 %	1 %	357	354	353	354	354	1 %	1 %
Volyymit, miljardia euroa:														
Hoidossa oleva varallisuus, mrd. euroa	48,9	55,6	56,6	57,3	51,5	-12 %	-5 %	14,3	15,8	16,3	15,8	14,5	-9 %	-1 %
Asuntoluotot	4,4	4,4	4,3	4,2	4,0	1 %	10 %	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	3 %	3 %
Kulutusluotot	1,9	1,9	1,9	2,6	2,4	-3 %	-20 %	1,1	1,2	1,0	0,7	0,8	-8 %	38 %
Luotonanto yhteensä	6,3	6,3	6,2	6,8	6,4	0 %	-1 %	1,4	1,5	1,3	1,0	1,1	-6 %	28 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	8,1	7,9	7,3	7,9	7,6	3 %	6 %	1,7	1,9	1,8	1,7	1,7	-11 %	0 %
Talletukset yhteensä	8,1	7,9	7,3	7,9	7,6	3 %	6 %	1,7	1,9	1,8	1,7	1,7	-11 %	0 %
Marginaalit, %:								0,0	0	0	0	0		
Luottomarginaalit yhteensä	0,86	0,80	0,81	0,75	0,71			0,70	0,70	0,50	0,50	0,70		
Talletusmarginaalit yhteensä	0,41	0,40	0,25	0,27	0,18			0,60	0,60	0,80	0,80	0,70		

Asset Management

Asset Management vastaa kaikista aktiivisesti hoidetuista sijoituslaitteista, kuten Nordean hallinnoimista sijoitusrahastoista ja varallisuudenhoitosopimuksista sekä valikoiduista ulkoisesti hallinnoiduista rahastoista. Asset Management vastaa yhteisöasiakkaiden varallisuudenhoidon palveluista. Global Fund Distributionilla on rahastojen myyntilupia 20 maassa eri puolilla maailmaa.

Liiketoiminta

Rahoitusmarkkinoiden heilahtelut olivat haasteellisia Nordean sijoitustoiminnalle kolmannella neljänneksellä. Korkotuotteet kehittyivät edelleen myönteisesti, kun taas osaketuotteilla oli vaikeuksia. Vakaisiin osakkeisiin sijoittavien tuotteiden ja eräiden paikallisten osakkeiden suhteellinen tuotto oli kuitenkin edelleen positiivinen. Kaiken kaikkiaan 37 prosenttia sijoituslaitteista on kehittynyt vertailuindeksiään paremmin vuoden alusta laskettuna. Pitkällä aikavälillä (36 kuukautta) Nordean sijoitusten suhteellinen kehitys on edelleen ollut vahvaa, sillä 65 prosenttia tuotteista on kehittynyt vertailuindeksiään paremmin.

Pohjoismaisista vähittäismarkkinoille suunnatuista rahastoista lunastettiin kolmannella neljänneksellä varallisuutta nettomääräisesti 0,7 miljardia euroa. Lunastuksia tekivät lähinnä asiakkaat, jotka pienensivät riskejään ja siirsivät varoja talletustuotteisiin sekä korko- ja rahamarkkinarahastoihin. Private banking -asiakkaille ryhdyttiin kolmannella neljänneksellä tarjoamaan uusia vaihtoehtoisia sijoitusrahastoja, jotka ovat houkuttelevia sijoitusmahdollisuuksia nykyisessä markkinatilanteessa.

Yhteisöasiakkailta hoidettavaksi saatu varallisuus kehittyi edelleen positiivisesti, ja vuoden 2011 tammi-syyskuun tulos oli kaikkien aikojen vahvin tammi-syyskuun tulos.

Kolmas neljännes oli yhdestoista peräkkäinen neljännes, jolloin hoidettavaksi saadun uuden varallisuuden nettomäärä oli positiivinen. Uutta varallisuutta saatiin hoidettavaksi nykyisiltä ja uusilta yhteisöasiakkailta nettomääräisesti 0,7 miljardia euroa. Vahva kehitys perustui pääasiassa kansainvälisiin asiakkaisiin. Myös Pohjoismaiden markkinoilla nähtiin kolmannella neljänneksellä positiivisia merkkejä erityisesti Ruotsissa ja Norjassa.

Global Fund Distributionin hoitoonsa saaman uuden varallisuuden nettomäärä oli 0,2 miljardia euroa negatiivinen. Tämä oli ensimmäinen negatiivinen tulos vuoden 2008 lopun jälkeen. Rahoitusmarkkinoiden levottomuus sai sijoittajat lunastamaan varoja perinteisistä osakerahastoista ja high yield -joukkolainarahastoista. Nordea on viime aikoina pyrkinyt luomaan pohjoismaisista korkorahastoista houkuttelevan eurosijoitusten hajautusvaihtoehdon. Pyrkimys tuotti tulosta, kun Nordean pohjoismaisiin joukkolainarahastoihin saatiin uusia sijoittajia. Global Fund Distribution laajensi edelleen yhteistyötä pienten erikoistuneiden rahastovälittäjien kanssa. Painopisteenä ovat kehittyville markkinoille sijoittavat tuotteet ja maakohtaiset rahastot.

Tulos

Asset Management -toiminnon tuotot olivat kolmannella neljänneksellä 83 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia pienemmät kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä ja 8 prosenttia pienemmät kuin edellisneljänneksellä. Kehityksen syynä olivat hoidossa olevan varallisuuden supistuminen ja tuottomarginaalin lasku. Tuottomarginaali supistui, kun varallisuutta siirrettiin matalan marginaalin tuotteisiin. Liikevoitto oli 38 miljoonaa euroa eli samalla tasolla kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä.

Miljoonaa euroa	Asset Management					Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	1	1	1	1	0	0 %	
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	84	89	88	112	83	-6 %	1 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	-2	0	0	0	0		
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	2	2		-100 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	83	90	89	115	85	-8 %	-2 %
Henkilöstökulut	-23	-25	-28	-29	-22	-8 %	5 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-45	-50	-50	-53	-47	-10 %	-4 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	38	40	39	62	38	-5 %	0 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0		
Liikevoitto	38	40	39	62	38	-5 %	0 %
Kulu/tuotto-suhde, %	54	56	56	46	55		
Tuotot, marginaali, pistettä	31	33	34	44	34		
RAROCAR, %	219	207	206	272	214		
Taloudellinen pääoma	57	57	57	67	53	0 %	8 %
Hoidossa oleva varallisuus, mrd. euroa	105	109	107	106	102	-4 %	3 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	520	522	522	522	512	0 %	2 %

Henki- ja eläkevakuutus

Henki- ja eläkevakuutus tarjoaa Nordean asiakkaille pankin jakeluverkostoa varten räätälöityjä eläke-, säästöhenkivakuutus- ja riskivakuutus tuotteita Pohjoismaissa, Puolassa, Baltian maissa, Mansaarella ja Luxemburgissa. Tanskan, Norjan ja Puolan markkinoilla myyntiä hoitavat lisäksi henki- ja eläkevakuutuksen oma myyntihenkilöstö sekä asiamiehet ja vakuutusvälittäjät.

Liiketoiminta

Bruttomaksutulo oli kolmannella neljänneksellä 1 196 miljoonaa euroa eli prosentin suurempi kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä ja 28 prosenttia pienempi kuin vuoden 2011 toisella neljänneksellä. Tämä johtui kausivaihteluista ja rahoitusmarkkinoiden levottomuuden myyntiä heikentäneestä vaikutuksesta. Pankin jakeluverkon kautta tapahtuva myynti toi 49 prosenttia koko maksutulosta vuoden 2011 tammi-syyskuussa. Nordean osuus henki- ja eläkevakuutusmarkkinoista kasvoi Pohjoismaissa kaiken kaikkiaan 11,8 prosenttiin 12 kuukauden bruttomaksutulolla mitattuna.

Henki- ja eläkevakuutus kasvatti tuotevalikoimassaan pääomatehokkaiden sijoitussidonnaisten tuotteiden osuutta. Tämän seurauksena sijoitussidonnaisiin tuotteisiin ja tuotteisiin, joihin sisältyy takuu maksetuille vakuutusmaksuille, saatiin nettomääräisesti uutta varallisuutta 0,5 miljardia euroa, kun taas perinteisissä tuotteissa uuden varallisuuden nettomäärä oli 0,5 miljardia euroa negatiivinen. Vuoden 2011 tammi-syyskuussa 58 prosenttia maksutulosta liittyi sijoitussidonnaisiin tuotteisiin tai perinteisiin tuotteisiin, joihin sisältyy takuu maksetuille vakuutusmaksuille.

Perinteisten tuotteiden taloudelliset puskurit pienenivät kolmannella neljänneksellä 800 miljoonaa euroa ja olivat 1,1 miljardia euroa eli 4,4 prosenttia vastuuvelasta. Syynä oli osakemarkkinoiden ja korkotason lasku. Puskureissa keskityttiin kaikilla markkinoilla vahvasti taseriskien hallintaan, minkä seurauksena perinteisten tuotteiden sijoitusten tuotto oli tammi-syyskuussa 3,5 prosenttia. Sijoitusten kokonaistuotto oli kolmannella neljänneksellä 1,8 prosenttia negatiivinen osakemarkkinoiden laskun vuoksi.

Tulos

Henki- ja eläkevakuutuksen tuotot olivat kolmannella neljänneksellä 64 miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 10 miljoonaa euroa. Neljänneksen tuottoihin vaikuttivat voimakkaasti perinteisiin tuotteisiin liittyvä palkkiotuottojen kirjausten peruutus. Rahoitusmarkkinoiden myllerrys kolmannella neljänneksellä pienensi taloudellisia puskureita, mikä rajoitti väliaikaisesti henki- ja eläkevakuutuksen palkkiotuottojen kirjaamista Tanskassa. Tämän vuoksi henki- ja eläkevakuutus siirsi 48 miljoonaa euroa palkkiotuottoja taseen ulkopuolelle. Lopullinen päätös palkkiotuottojen kirjaamisesta tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

Sijoitussidonnaisten tuotteiden ja riskivakuutusten osuus koko liikevoitosta oli 64 prosenttia.

Markkinaehtoinen arvo (MCEV) laski kolmannella neljänneksellä 791 miljoonaa euroa 2 675 miljoonaan euroon. Laskuun vaikutti pitkien korkojen aleneminen ja taloudellisten puskureiden supistuminen. Uusmyynti paransi markkinaehtoista arvoa vuoden 2011 tammi-syyskuussa 147 miljoonalla eurolla.

Henki- ja eläkevakuutus

Miljoonaa euroa						Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahotuskate	0	0	0	0	0		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	46	60	32	52	58	-23 %	-21 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	15	52	70	89	81	-71 %	-81 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	3	-3	0	4	4		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	64	109	102	145	143	-41 %	-55 %
Henkilöstökulut	-32	-30	-34	-30	-32	7 %	0 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-54	-53	-52	-52	-52	2 %	4 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	10	56	50	93	91	-82 %	-89 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0		
Liikevoitto	10	56	50	93	91	-82 %	-89 %
Kulu/tuotto-suhde, %	84	49	51	36	36		
RAROCAR, %	2	14	14	21	22	-83 %	-89 %
Taloudellinen pääoma	1 173	1 179	1 071	1 302	1 223	-1 %	-4 %
Hoidossa oleva varallisuus, mrd. euroa	43	45	44	44	43		
Maksutulo	1 196	1 671	1 738	1 472	1 186		
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 351	1 361	1 376	1 370	1 349	-1 %	0 %
Tuloksen muodostuminen							
Tulos, perinteiset vakuutukset	-52	19	19	55	54	-374 %	0 %
Tulos, uudet perinteiset vakuutukset	1	0	1	1	0		
Tulos, sijoitussidonnaiset vakuutukset	17	19	17	15	16	-11 %	12 %
Tulos, riskivakuutukset	20	13	12	12	12	54 %	8 %
Tuotetulos yhteensä	-14	51	49	83	82	-127 %	4 %
Oman pääoman tuotto, muut tulokset ja konsernioikaisut	24	5	1	10	9		
Liikevoitto	10	56	50	93	91	-82 %	12 %

Konsernitoiminnot

Konsernitoimintojen tulos muodostaa yhdessä liiketoiminta-alueiden ja muiden asiakastoimintojen tuloksen kanssa konsernin raportoidun tuloksen. Suurin osa konsernin tuki- ja palvelutoimintojen tuotoista kertyy konsernin varainhallinnasta (konsernin taseen hallinta, konsernin varainhankinta ja konsernin sijoitukset). Konsernitoiminnot ja eliminoinnit sisältävät Transfer Account Centre -yksikön tuloksen. Yksikön kautta kohdistetaan varainhankinnan kustannukset liiketoiminta-alueille sekä konsernin yhteisiin toimintoihin.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

Liiketoiminta – Nordean varainhankinta, likviditeetti ja markkinariskin hallinta

Pitkäaikaisen rahoituksen keskimääräiset kustannukset olivat suunnilleen edellisneljänneksen tasolla.

Pitkäaikaisen rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta oli kolmannen neljänneksen lopussa noin 64 prosenttia.

Nordea mittaa pitkäaikaista jälleenrahoitusriskiä muun muassa talletusten ja luottojen välisen eron ja varojen ja velkojen mallinnettujen maturiteettien (behavioural maturity) tasapainon avulla.

Lyhytaikaista likviditeettiriskiä Nordea mittaa muun muassa Basel-säännösten maksuvalmiusvaatimusta (liquidity coverage ratio, LCR) lähes vastaavalla menetelmällä. Erittäin likvideistä keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista ja Basel III / CRD IV -säännöksiä lähes vastaavista arvopapereista koostuva likviditeettipuskuri oli kolmannen neljänneksen lopussa 62 miljardia euroa (58 miljardia euroa edellisneljänneksen lopussa).

Nordea on pystynyt pidentämään lyhytaikaisen varainhankinnan maturiteetteja sijoittajien vilkkaan kysynnän ansiosta. Kaikki lyhytaikaisen varainhankinnan ohjelmat toimivat hyvin ja tarjoavat hyvin hajautetun valikoiman maturiteetteja, ohjelmia ja valuuttoja.

Nordea laski kolmannen neljänneksen aikana liikkeeseen noin 4,5 miljardia euroa pitkäaikaisia lainoja, joista noin 4,1 miljardia euroa oli kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla liikkeeseen laskettuja ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia vakuudellisia joukkolainoja. Nordea Pankki Suomi laski kansainvälisillä markkinoilla liikkeeseen 1,5 miljardin euron viisivuotisen vakuudellisen joukkolainan ja 250 miljoonan Sveitsin frangin vakuudellisen vaihtuvakorkoisen joukkolainan. Nordea Eiendoms-kreditt laski Yhdysvaltain markkinoilla liikkeeseen 1 miljardin dollarin viisivuotisen vakuudellisen joukkolainan.

Konsernin varainhallinnan kaupankäyntipositioihin sisältyvä keskimääräinen korkoriski oli kolmannen neljänneksen lopussa Value at Risk -analyysillä (VaR) mitattuna 49 miljoonaa euroa. Osakeriski VaR:llä mitattuna oli 5 miljoonaa euroa ja luottomarginaaliriski 9 miljoonaa euroa. Kaikki kolme, korkoriski, osakeriski ja luottomarginaaliriski, pienenivät edellisneljänneksestä.

Tulos

Liiketoiminnan tuotot olivat kolmannella neljänneksellä 17 miljoonaa euroa. Rahoituskate kasvoi edellisneljänneksen 76 miljoonasta eurosta 105 miljoonaan euroon osin siksi, että erääntyvää pitkäaikaista rahoitusta uusittiin aiempaa matalammilla markkinakoroilla. Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä oli -86 miljoonaa euroa, kun se edellisneljänneksellä oli 3 miljoonaa euroa. Muutos liittyi pääosin osakeomistuksiin. Liikevoitto oli -32 miljoonaa euroa.

Miljoonaa euroa	Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot					Muutos		Konsernitoiminnot, muut ja eliminoinnit					Muutos	
	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310	Q311	Q211	Q111	Q410	Q310	Q311/Q211	Q311/Q310
Rahoituskate	105	76	86	126	136	38 %	-23 %	-89	-74	-25	-18	-10	20 %	
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-3	-3	-3	-1	-3	0 %	0 %	-36	-39	-8	-35	-37	-8 %	-3 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	-86	3	66	11	10			-2	-12	-16	-16	-27	-83 %	-93 %
Muut tuotot	1	0	1	1	-1			3	15	17	7	36	-80 %	-92 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	17	76	150	137	142	-78 %	-88 %	-124	-110	-32	-62	-38	13 %	
Henkilöstökulut	-17	-13	-18	-12	-20	31 %	-15 %	-249	-78	-96	-39	-83		
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-49	-50	-53	-54	-55	-2 %	-11 %	-211	19	21	30	12		
Arvon alentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0			3	-3	-6	5	5		-40 %
Liikevoitto	-32	26	97	83	87		-137 %	-332	-94	-17	-27	-21		
Taloudellinen pääoma	695	780	862	761	706	-11 %	-2 %	744	520	710	448	410	43 %	82 %
Riskipainotetut saamiset	5 591	4 498	5 728	6 157		24 %		5 131	5 726	6 573	6 362		-10 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	455	457	462	452	447	0 %	2 %							

Asiakassegmentit

Yritysasiakkaat ja finanssipalveluyritykset – tunnusluvut

	Suuryrityspalvelut (Pohjoismaat)			Suuret yritysasiakkaat (Pohjoismaat)			Muut yritysasiakkaat (Pohjoismaat)			Puola ja Baltian maat, yritysasiakkaat		
	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	9	9	9	28	27	26				100	98	90
Tuotot, miljoonaa euroa	334	357	344	336	334	305	236	236	215	50	49	55
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	39,7	39,8	39,7	55,1	55,1	52,6	25,8	25,6	25,2	7,3	7,3	6,8
Talletukset	19,2	19,3	18,8	20,0	19,2	19,3	21,0	21,0	20,6	2,5	2,5	2,3
Marginaalit, %												
Luotonanto	1,40 %	1,35 %	1,34 %	1,25 %	1,24 %	1,24 %	1,56 %	1,58 %	1,56 %	1,46 %	1,45 %	1,45 %
Talletukset	0,29 %	0,28 %	0,23 %	0,43 %	0,43 %	0,39 %	0,86 %	0,83 %	0,52 %	1,63 %	1,58 %	1,60 %
	Venäjä, yritysasiakkaat			Shipping-asiakkaat			Finanssipalveluyritykset			Yritysasiakkaat ja fin.palv.yritykset yht.		
	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	6	6	6	2	2	2	2	2	1			
Tuotot, miljoonaa euroa	33	34	45	112	109	108	95	104	111	1 196	1 223	1 183
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	5,2	4,1	4,1	13,4	12,8	13,9	3,7	3,9	3,5	150,2	148,6	145,8
Talletukset	1,5	1,6	0,7	4,8	4,6	5,3	14,6	14,9	8,9	83,6	83,1	75,9
Marginaalit, %												
Luotonanto	2,63 %	2,77 %	2,97 %	1,86 %	1,82 %	1,56 %	0,73 %	0,62 %	0,57 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %
Talletukset	0,79 %	0,89 %	0,92 %	0,11 %	0,09 %	0,15 %	0,13 %	0,13 %	0,20 %	0,48 %	0,47 %	0,38 %

Henkilöasiakkaat – tunnusluvut

	Nordic Private Banking			Avainasiakkaat (Pohjoismaat)			Muut henkilöasiakkaat (Pohjoismaat)			Puola ja Baltian maat, henkilöasiakkaat		
	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	89	91	92	2 903	2 873	2 761				999	974	902
josta avain- ja private banking -asiakkaita										144	137	117
Tuotot, miljoonaa euroa	116	128	93	570	547	474	190	180	169	57	47	46
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	6,2	6,2	6,4	125,2	123,4	116,6	9,1	9,1	9,7	7,0	6,7	5,8
Talletukset	8,1	7,9	7,5	53,2	52,9	48,2	16,2	16,4	16,5	1,6	1,6	1,5
Hoidossa oleva varallisuus	48,9	55,6	51,5									
Marginaalit, %												
Luotonanto	0,88 %	0,81 %	0,71 %	1,06 %	1,03 %	1,04 %	3,37 %	3,32 %	3,46 %	1,63 %	1,58 %	1,60 %
Talletukset	0,41 %	0,40 %	0,18 %	0,55 %	0,51 %	0,20 %	1,08 %	1,00 %	0,52 %	0,84 %	0,83 %	0,59 %
	Venäjä, henkilöasiakkaat			International Private Banking						Henkilöasiakkaat yhteensä		
	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10	Q3 11	Q2 11	Q3 10
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	59	58	48	12	12	12				3 058	3 022	2 889
josta avain- ja private banking -asiakkaita												
Tuotot, miljoonaa euroa	4	4	4	24	26	20				28	30	23
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	0,3	0,3	0,3	1,3	1,4	1,0				149,1	147,1	139,8
Talletukset	0,1	0,1	0,1	2,2	1,9	1,7				81,5	80,8	75,5
Hoidossa oleva varallisuus				9,1	9,7	9,3				58,0	65,2	60,8
Marginaalit, %												
Luotonanto	4,47 %	4,50 %	4,62 %	0,46 %	0,46 %	0,67 %				1,23 %	1,19 %	1,23 %
Talletukset	0,17 %	0,03 %	0,01 %	0,69 %	0,74 %	0,69 %				0,65 %	0,61 %	0,29 %

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Liite	Q3 2011	Q3 2010	1-9 2011	1-9 2010	1-12 2010
Liiketoiminnan tuotot						
Korkotuotot		3 095	2 418	8 786	7 058	9 687
Korkokulut		-1 716	-1 108	-4 757	-3 264	-4 528
Rahoituskate		1 379	1 310	4 029	3 794	5 159
Palkkiotuotot		760	726	2 351	2 157	2 955
Palkkiokulut		-178	-201	-544	-619	-799
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	3	582	525	1 807	1 538	2 156
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	4	111	446	1 011	1 333	1 837
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-4	29	27	61	66
Muut liiketoiminnan tuotot		23	53	69	101	116
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		2 091	2 363	6 943	6 827	9 334
Liiketoiminnan kulut						
Hallintokulut:						
Henkilöstökulut		-887	-721	-2 399	-2 109	-2 784
Muut kulut	5	-474	-436	-1 412	-1 319	-1 862
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-52	-39	-142	-118	-170
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-1 413	-1 196	-3 953	-3 546	-4 816
Tulos ennen arvonalentumistappioita		678	1 167	2 990	3 281	4 518
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	6	-112	-207	-472	-713	-879
Liikevoitto		566	960	2 518	2 568	3 639
Tuloverot		-160	-249	-670	-675	-976
Tilikauden tulos		406	711	1 848	1 893	2 663
Josta:						
Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus		404	709	1 842	1 888	2 657
Määräysvallattomien omistajien osuus		2	2	6	5	6
Yhteensä		406	711	1 848	1 893	2 663
Osakekohtainen tulos, euroa		0,10	0,18	0,46	0,47	0,66
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa		0,10	0,18	0,46	0,47	0,66

Laaja tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Q3 2011	Q3 2010	1-9 2011	1-9 2010	1-12 2010
Tilikauden tulos	406	711	1 848	1 893	2 663
Muuntoerot kauden aikana	-200	50	-257	488	669
Ulkomaantoimintoihin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten valuuttasuojaukset	87	-75	113	-311	-407
Ulkomaantoimintoihin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten valuuttasuojauksen verot	-23	20	-30	82	107
Myytavissä olevat sijoitukset:					
Arvostusvoitot/-tappiot tilikauden aikana	5	-	-5	-	3
Arvostusvoitoista/-tappioista maksetut verot tilikauden aikana	-2	-	1	-	-1
Rahavirran suojauserät:					
Arvostusvoitot/-tappiot tilikauden aikana	-	-	-	1	1
Arvostusvoitoista/-tappioista maksetut verot tilikauden aikana	-	-	-	0	0
Muut laajan tuloslaskelman erät, verojen jälkeen	-133	-5	-178	260	372
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	273	706	1 670	2 153	3 035
Josta:					
Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus	271	704	1 664	2 148	3 029
Määräysvallattomien omistajien osuus	2	2	6	5	6
Yhteensä	273	706	1 670	2 153	3 035

Tase

Miljoonaa euroa	Liite	30.9. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Varat				
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset		2 312	10 023	3 082
Valtion velkasitoumukset		17 211	13 112	17 374
Saamiset luottolaitoksilta	7	32 649	15 788	19 233
Luotot yleisölle	7	332 537	314 211	313 980
Korolliset arvopaperit		70 641	69 137	55 657
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit		13 026	9 494	9 903
Osakkeet		15 672	17 293	16 190
Johdannaissopimukset	10	157 417	96 825	138 444
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		1 431	1 127	1 297
Osakkuusyritysosakkeet		572	554	545
Aineettomat hyödykkeet		3 270	3 219	3 098
Aineelliset hyödykkeet		454	454	432
Sijoituskiinteistöt		3 633	3 568	3 591
Laskennalliset verosaamiset		252	278	117
Versaamiset		285	262	358
Eläke-etuussaamiset		195	187	142
Muut varat		16 308	22 857	14 759
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		3 142	2 450	2 526
Varat yhteensä		671 007	580 839	600 728
<i>josta varat, joista asiakkaat kantavat riskin</i>		<i>14 952</i>	<i>16 230</i>	<i>14 511</i>
Velat ja oma pääoma				
Velat luottolaitoksille		49 538	40 736	53 599
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle		185 263	176 390	165 806
Velat vakuutuksenottajille		39 249	38 766	37 908
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		170 459	151 578	137 046
Johdannaissopimukset	10	151 359	95 887	138 556
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		2 913	898	1 963
Verovelat		304	502	418
Muut velat		34 495	38 590	28 708
Siirtovelat ja saadut ennakot		3 742	3 390	3 459
Laskennalliset verovelat		926	885	766
Varaukset		491	581	518
Eläke-etuusvastuut		323	337	407
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		6 890	7 761	7 927
Velat yhteensä		645 952	556 301	577 081
Oma pääoma				
Määräysvallattomien omistajien osuudet		84	84	83
Osakepääoma		4 047	4 043	4 043
Ylikurssirahasto		1 080	1 065	1 065
Muut rahastot		-324	-146	-258
Kertyneet voittovarot		20 168	19 492	18 714
Oma pääoma yhteensä		25 055	24 538	23 647
Velat ja oma pääoma yhteensä		671 007	580 839	600 728
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus ¹		146 106	152 899	131 117
Muu vakuudeksi annettu omaisuus		5 215	5 972	6 361
Vastuusitoumukset		23 567	23 963	22 885
Luottolupaukset ²		86 524	88 740	80 570
Muut sitoumukset		3 388	4 009	3 108

¹ Sisältää vuoden 2011 toisesta neljänneksestä lähtien ainoastaan Nordean taseeseen sisältyvät erät. Vertailuluvut on oikaistu vastaavasti.

² Sisältää 47 741 miljoonaa euroa hyväksyttyjen luottolimiittien käyttämättömiä osuuksia (31. joulukuuta 2010: 50 522 milj., 30. syyskuuta 2010: 44 480 milj.)

Oman pääoman muutokset

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus									
Miljoonaa euroa	Osake- pääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot:			Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lottomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
			Ulkomaan- toimintojen valuuttakurs- simuutokset	Raha- virran suojaus- erät	Myytä- vissä olevat sijoitukset				
Oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2011	4 043	1 065	-148	-	2	19 492	24 454	84	24 538
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	-	-	-174	-	-4	1 842	1 664	6	1 670
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ³	4	-	-	-	-	-	4	-	4
Takaisin ostetut C-osakkeet ³	-	-	-	-	-	-4	-4	-	-4
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	8	8	-	8
Vuodelta 2010 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-1 168	-1 168	-	-1 168
Omien osakkeiden hankinta ²	-	-	-	-	-	-2	-2	-	-2
Muut muutokset	-	15 ⁴	-	-	-	-	15	-6	9
Oma pääoma 30.9.2011	4 047	1 080	-322	-	-2	20 168	24 971	84	25 055

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus									
Miljoonaa euroa	Osake- pääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot:			Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lottomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
			Ulkomaan- toimintojen valuuttakurs- simuutokset	Raha- virran suojaus- erät	Myytä- vissä olevat sijoitukset				
Oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2010	4 037	1 065	-517	-1	-	17 756	22 340	80	22 420
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	-	-	369	1	2	2 657	3 029	6	3 035
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ³	6	-	-	-	-	-	6	-	6
Takaisin ostetut C-osakkeet ³	-	-	-	-	-	-6	-6	-	-6
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	17	17	-	17
Vuodelta 2009 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-1 006	-1 006	-	-1 006
Omien osakkeiden myynti ²	-	-	-	-	-	74	74	-	74
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	-	-2	-2
Oma pääoma 31.12.2010	4 043	1 065	-148	-	2	19 492	24 454	84	24 538

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus									
Miljoonaa euroa	Osake- pääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot:			Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lottomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
			Ulkomaan- toimintojen valuuttakurs- simuutokset	Raha- virran suojaus- erät	Myytä- vissä olevat sijoitukset				
Oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2010	4 037	1 065	-517	-1	-	17 756	22 340	80	22 420
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	-	-	259	1	-	1 888	2 148	5	2 153
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ³	6	-	-	-	-	-	6	-	6
Takaisin ostetut C-osakkeet ³	-	-	-	-	-	-6	-6	-	-6
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	14	14	-	14
Vuodelta 2009 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-1 006	-1 006	-	-1 006
Omien osakkeiden myynti ²	-	-	-	-	-	68	68	-	68
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	-	-2	-2
Oma pääoma 30.9.2010	4 043	1 065	-258	-	-	18 714	23 564	83	23 647

¹ Rekisteröityjä osakkeita oli yhteensä 4 047 miljoonaa kappaletta 30. syyskuuta 2011 (31. joulukuuta 2010: 4 043 milj., 30. syyskuuta 2010: 4 043 milj.).

² Pitkäaikaiseen kannustinohjelmaan (LTIP) liittyvien sekä kaupankäyntisalkussa olevien ja Tanskan sijoitustalletusten salkkuun sisältyvien Nordean osakkeiden lukumäärän muutos. Näitä osakkeita oli 20,2 miljoonaa 30. syyskuuta 2011 (31. joulukuuta 2010: 16,9 miljoonaa, 30. syyskuuta 2010: 17,9 miljoonaa).

³ Liittyy LTIP-ohjelmaan. Vuoden 2011 ohjelma suojattiin laskemalla liikkeeseen 4 730 000 C-osaketta (2010: 5 125 000), jotka ostettiin myöhemmin takaisin ja muunnettiin kantaosakkeiksi. LTIP-ohjelmiin liittyvien omien osakkeiden kokonaismäärä on 18,4 miljoonaa (31. joulukuuta 2010: 15,4 milj., 30. syyskuuta 2010: 15,6 milj.).

⁴ Vuonna 2009 toteutetun osakeannin yhteydessä tehtiin arvio siitä, kuinka paljon arvonnäköä Nordean on maksettava tapahtumakuluista. Arviota on muutettu vuonna 2011 uuden lainsäädännön perusteella.

Rahavirtalaskelma

Miljoonaa euroa	1-9 2011	1-9 2010	1-12 2010
Liiketoiminta			
Liikevoitto	2 518	2 568	3 639
Oikaisut rahavirtaan sisällyttämistä eristä	425	1 779	1 619
Maksetut tuloverot	-864	-877	-1 045
Liiketoiminnan rahavirta ennen liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutosta	2 079	3 470	4 213
Liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutos	-9 299	-13 489	-6 411
Liiketoiminnan rahavirta	-7 220	-10 019	-2 198
Investoinnit			
Liiketoimien myynnit / hankinnat	-	-39	-46
Aineelliset hyödykkeet	-74	-55	-98
Aineettomat hyödykkeet	-153	-103	-181
Eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset velkakirjoihin, netto	7 792	2 062	1 991
Muiden pysyvien vastaavien hankinnat/myynnit	-31	-8	1
Investointien rahavirta	7 534	1 857	1 667
Rahoitustoiminta			
Uusi osakeanti	4	6	6
Liikkeeseen lasketut / takaisin maksetut lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-1 120	194	194
Omien osakkeiden myynti/hankinta, ml. muutos kaupankäyntisalkussa	-2	68	74
Maksetut osingot	-1 168	-1 006	-1 006
Rahoitustoiminnan rahavirta	-2 286	-738	-732
Tilikauden rahavirta	-1 972	-8 900	-1 263
Rahavarat tilikauden alussa	13 706	13 962	13 962
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	319	787	1 007
Rahavarat tilikauden lopussa	12 053	5 849	13 706
Muutos	-1 972	-8 900	-1 263
Rahavarat	30.9.	30.9.	31.12.
Seuraavat erät sisältyvät rahavarioihin (miljoonaa euroa):	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2010</u>
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	2 312	3 082	10 023
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	9 741	2 767	3 683

Käteiset varat sisältävät käteiset maksuvälineet ja ulkomaiset setelit. Keskuspankkitalletuksiin sisältyvät keskuspankeissa ja julkisen viranomaisen ylläpitämissä postisiirtojärjestelmissä olevat tilit, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- keskuspankin tai postisiirtojärjestelmän kotipaikka on maassa, jossa yhtiöllä on toimipaikka
- tilillä olevat varat ovat milloin tahansa käytettävissä.

Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta sisältävät käteiset varat lukuun ottamatta joukkolainoja ja muita korollisia arvopapereita.

Tilinpäätöksen liitteet

Liite 1 Tilinpäätösperiaatteet

Nordean tilinpäätös on laadittu EU-komission hyväksymien kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) ja kansainvälisen tilinpäätöskysymysten tulkintakomitean (International Financial Reporting Standards Interpretations Committee, IFRS IC, aiemmin IFRIC) kyseisistä standardeista antamien tulkintojen mukaisesti. Tilinpäätöksessä on noudatettu lisäksi tiettyjä täydentäviä säännöksiä, jotka sisältyvät Ruotsissa annettuun luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevaan lakiin (1995:1559) (ÅRKL), Ruotsin Rådet för finansiell rapportering -neuvoston UFR-lausuntoihin ja suositukseen RFR 1 (konsernilaskentaa koskevia täydentäviä säännöksiä) sekä Ruotsin rahoitustarkastuksen kirjanpitosäännöksiin (FFFS 2008:25, sellaisina kuin ne ovat muutettuina säännöksillä FFFS 2009:11).

Tässä osavuositarkastuksessa noudatetaan IAS 34 ”Osavuositarkastukset” -standardia.

Muutokset tilinpäätösperiaatteissa ja esitystavassa

Tilinpäätösperiaatteet, laskentatavat ja esitystapa ovat olennaisilta osiltaan samat kuin vuoden 2010 vuosikertomuksessa lukuun ottamatta luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen kirjaamista erään Palkkiotuotot ja -kulut, netto ja takaisinostosopimusten kirjaamista. Nämä muutokset on kuvattu tarkemmin jäljempänä.

Luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen kirjaaminen

Luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen kirjaamista erään Palkkiotuotot ja -kulut, netto (liite 3) muutettiin ensimmäisellä neljänneksellä vastaamaan paremmin toiminnan luonnetta. Muutos liittyy lähinnä syndikoituihin luottoihin. Vertailuluvut on oikaistu vastaavasti. Vaikutus vuoden 2010 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä ja koko vuonna 2010 on esitetty alla olevassa taulukossa.

Miljoonaa euroa	1–9/2010		1–12/2010	
	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa
Luotonanto	296	233	397	323
Muut palkkiotuotot	144	207	217	291

Takaisinostosopimusten ja käänteisten takaisinostosopimusten kirjaaminen

Takaisinostosopimukset ja käänteiset takaisinostosopimukset on aiemmin kirjattu taseeseen kaupantekopäivänä, mutta kolmannelle neljännekselle lähtien ne on kirjattu selvityspäivänä. Tämä ei ole vaikuttanut tuloslaskelmaan. Vaikutukset kyseisiin tase-eriin on esitetty alla olevassa taulukossa. Vertailuluvut on oikaistu niiltä kausilta, joiden aikana vaikutus on ollut merkittävä, eli vain vuoden 2011 ensimmäisen ja toisen neljänneksen luvut on oikaistu.

	30.9.2011		30.6.2011		31.3.2011		31.12.2010		30.9.2010	
	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa
Käänteiset takaisinostosopimukset										
Saamiset luottolaitoksilta	32 649	34 810	20 719	22 973	22 456	26 284	15 268	15 788	19 233	19 233
Luotot yleisölle	332 537	344 105	324 997	332 202	322 414	330 536	313 630	314 211	313 980	313 980
Muut velat	34 495	48 224	28 843	38 302	33 057	45 007	37 489	38 590	28 708	28 708
Takaisinostosopimukset										
Velat luottolaitoksille	49 538	55 213	46 149	48 935	46 985	50 235	38 264	40 736	53 599	53 599
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	185 263	190 722	180 863	187 885	173 262	182 344	175 245	176 390	165 806	165 806
Muut varat	16 308	27 442	13 836	23 644	11 831	24 163	19 240	22 857	14 759	14 759

Vaihtokurssit

	1-9 2011	1-12 2010	1-9 2010
1 euro = ... Ruotsin kruunua			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	9,0081	9,5463	9,6566
Tase (kurssi kauden lopussa)	9,2580	8,9655	9,1421
1 euro = ... Tanskan kruunua			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	7,4543	7,4472	7,4447
Tase (kurssi kauden lopussa)	7,4417	7,4535	7,4519
1 euro = ... Norjan kruunua			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	7,8052	8,0080	7,9922
Tase (kurssi kauden lopussa)	7,8880	7,8000	7,9680
1 euro = ... Puolan zlotya			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	4,0191	3,9957	4,0052
Tase (kurssi kauden lopussa)	4,4050	3,9750	3,9847
1 euro = ... Venäjän ruplaa			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	40,4764	40,2749	39,7788
Tase (kurssi kauden lopussa)	43,3500	40,8200	41,6923

	Toimintasegmentit														Konserni yhteensä
	Suurasiakkaat ja pääoma-								Toimintasegmentit yhteensä		Täsmäytys				
	Vähittäispankki		markkinat		Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot		Muut toimintasegmentit ¹								
	1-9		1-9		1-9		1-9								
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa	4 268	3 835	1 914	2 011	242	339	594	740	7 018	6 925	-75	-98	6 943	6 827	
Liikevoitto, milj. euroa	1 363	830	1 172	1 244	102	207	76	141	2 713	2 422	-195	146	2 518	2 568	
Luotot yleisölle ² , mrd. euroa	216	202	61	62	-	-	6	6	283	270	50	44	333	314	
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle ² , mrd. euroa	103	100	40	35	-	-	8	7	151	142	34	24	185	166	

² Mukana jos tiedot on toimitettu ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle.

	Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa		Liikevoitto, milj. euroa		Luotot yleisölle, mrd. euroa		Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, mrd. euroa	
	1-9	2010	1-9	2010	30.9	2010	30.9	2010
Vähittäispankki, Pohjoismaat ¹	3 907	3 504	1 255	732	203	190	99	96
Vähittäispankki, Puola ja Baltia ¹	315	288	122	83	13	12	4	4
Vähittäispankki, muut ²	46	43	-14	15	-	-	-	-
Vähittäispankki	4 268	3 835	1 363	830	216	202	103	100
Suuryrityspalvelut	1 019	989	763	686	39	40	19	20
Shipping, Offshore & Oil Services	321	287	208	205	13	14	5	5
Finanssipalveluyritykset	284	294	165	173	4	4	15	9
Nordea Bank Russia	150	142	78	73	5	4	1	1
Pääomamarkkinatoiminnon kohdistamattomat erät	132	291	-31	118	-	-	-	-
Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat, muut ³	8	8	-11	-11	-	-	-	-
Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat	1 914	2 011	1 172	1 244	61	62	40	35

³ Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat, muut sisältää suurasiakkaat ja pääomamarkkinat-liiketoiminta -alueeseen kuuluvat ulkomaan yksiköt, Transaction Products -tukitoiminnon sekä tietotekniikan tukitoiminnon.

	Liikevoitto, milj. euroa		Luotot yleisölle, mrd. euroa		Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, mrd. euroa	
	1-9		30.9		30.9	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Toimintasegmentit yhteensä	2 713	2 422	283	270	151	142
Konsernin yhteiset toiminnot ¹	-28	-66	-	-	-	-
Kohdistamattomat erät	-313	131	50	43	35	22
Erot tilinpäätöseräahteissa ²	146	81	0	1	-1	2
Yhteensä	2 518	2 568	333	314	185	166

² Konsernissa kehitetyt ohjelmistot kirjataan suoraan suhteellisesti toimintasegmenttien tulokseen segmenttiraportoinnissa mutta jaksotetaan IAS 38:n mukaan yhtiön taseessa 137 milj. euroa (83 milj. euroa). Segmenttiraportointissa käytettyjen ennusteissa käytettävien valuuttakurssien vaikutus liikevoittoon on 9 milj. euroa (-2 milj. euroa).

raportoidaan nyt emänä toimintasegmentinään suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alueen sisällä. Vähittäispankki- sekä suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alueiden palveluyksiköt ja tukitoiminnot raportoidaan nyt erikseen erissä Vähittäispankki, muut ja Suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat, muut. Lisäksi erikseen raportoidaan suuryrityspalvelut, joka aiemmin sisältyi pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen tulokseen, pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat erät sekä konsernin tuki- ja palvelutoiminnot. Muut toimintasegmentit, jotka eivät ylitä IFRS 8 -standardissa mainittuja rajoja, sisältyvät erään Muut toimintasegmentit.

Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Liite 3 Palkkiotuotot ja -kulut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2011	2011	2010	2011	2010	2010
Varallisuudenhoito	182	189	176	573	505	698
Henkivakuutus	76	76	74	234	225	305
Arvopaperivälitys	42	52	41	152	146	198
Säilytyspalvelut	18	31	16	65	54	77
Talletukset	11	11	11	33	33	45
Säästämiseen liittyvät palkkiotuotot yhteensä	329	359	318	1057	963	1 323
Maksuliikenne	105	103	101	311	306	412
Kortit	118	112	106	330	293	397
Maksuihin liittyvät palkkiotuotot yhteensä	223	215	207	641	599	809
Luotonanto	108	108	107	326	296	397
Takaukset ja dokumenttimaksut	52	52	53	159	155	209
Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot yhteensä	160	160	160	485	451	606
Muut palkkiotuotot	48	69	41	168	144	217
Palkkiotuotot	760	803	726	2 351	2 157	2 955
Henkivakuutus	-21	-19	-15	-68	-48	-62
Maksuliikenne	-75	-75	-72	-218	-218	-300
Maksut valtioiden takausjärjestelmiin	-12	-13	-51	-38	-154	-162
Muut palkkiokulut	-70	-73	-63	-220	-199	-275
Palkkiokulut	-178	-180	-201	-544	-619	-799
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	582	623	525	1 807	1 538	2 156

Liite 4 Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2011	2011	2010	2011	2010	2010
Osakkeet, osuudet ja muut osakesidonnaiset instrumentit	-2 189	-84	617	-2 214	1 243	2 394
Korolliset arvopaperit ja muut korkosidonnaiset instrumentit	850	407	709	1 626	2 546	2 051
Muut rahoitusinstrumentit	153	8	-86	139	-200	-230
Valuuttakurssimuutokset	383	12	328	544	44	-20
Sijoituskiinteistöt	38	57	41	140	118	161
Vastuuvelan muutos ¹ , henkivakuutus	51	-155	-967	-28	-2 185	-2 423
Osittamattoman lisävuutusmaksuvastuun muutos, henkivakuutus	809	101	-212	769	-273	-160
Riskimaksutulo, henkivakuutus	49	61	80	171	233	312
Riskimeno, henkivakuutus	-33	-51	-64	-136	-193	-248
Yhteensä	111	356	446	1 011	1 333	1 837

¹ Maksutulo oli 539 miljoonaa euroa vuoden 2011 kolmannella neljänneksellä ja 1 922 miljoonaa euroa vuoden 2011 tammi-syyskuussa

(Q2 2011: 716 miljoonaa euroa; Q3 2010: 407 miljoonaa euroa; tammi-syyskuussa 2010: 1 251 miljoonaa euroa; tammi-joulukuussa 2010: 1 733 miljoonaa euroa).

Liite 5 Muut kulut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2011	2011	2010	2011	2010	2010
Tietotekniikkakulut	-154	-181	-168	-484	-455	-639
Markkinointi- ja edustuskulut	-26	-36	-21	-91	-74	-144
Posti-, kuljetus-, puhelin- ja toimistokulut	-57	-55	-45	-171	-149	-227
Vuokra- ja kiinteistökulut	-122	-110	-100	-341	-295	-400
Muut	-115	-103	-102	-325	-346	-452
Yhteensä	-474	-485	-436	-1 412	-1 319	-1 862

Liite 6 Arvon alentumistappiot luotoista, netto

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
	2011	2011	2010	2011	2010	2010
Miljoonaa euroa						
Arvon alentumistappiot tyypeittäin						
Saamiset luottolaitoksilta	1	0	1	2	1	0
Luotot yleisölle	-109	-105	-173	-381	-582	-738
- josta arvonalentumiset	-253	-236	-295	-774	-861	-1 185
- josta toteutuneet luottotappiot	-201	-231	-118	-565	-352	-535
- josta toteutuneiden luottotappioiden kattamiseen käytetyt arvonalentumiset	151	186	87	445	256	378
- josta arvonalentumisten peruutukset	177	159	139	465	324	531
- josta palautukset aikaisemmin toteutuneista luottotappioista	17	17	14	48	51	73
Taseen ulkopuoliset erät	-4	-13	-35	-93	-132	-141
Yhteensä	-112	-118	-207	-472	-713	-879
Tunnusluvut						
	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
	2011	2011	2010	2011	2010	2010
Luottotappiotaso, pistettä	14	15	29	20	34	31
- josta saatavakohtaiset	22	23	35	28	32	33
- josta saatavaryhmäkohtaiset	-8	-8	-6	-8	2	-2

Liite 7 Luottosalkku ja siihen sisältyvät arvonalentumiset

	Yhteensä			
	30.9.	30.6.	31.12.	30.9.
	2011	2011	2010	2010
Miljoonaa euroa				
Luotot, joiden arvo ei ole alentunut	362 614	343 295	327 684	331 086
Luotot, joiden arvo on alentunut	4 957	4 877	4 849	4 651
- Muut kuin järjestämättömät	2 866	2 897	2 838	2 570
- Järjestämättömät	2 091	1 980	2 011	2 081
Luotot ennen arvonalentumisia	367 571	348 172	332 533	335 737
Saatavakohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-1 780	-1 782	-1 752	-1 637
- Muut kuin järjestämättömät	-1 004	-973	-969	-881
- Järjestämättömät	-776	-809	-783	-756
Saatavaryhmäkohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-605	-674	-782	-887
Arvonalentumiset	-2 385	-2 456	-2 534	-2 524
Luotot, kirjanpitoarvo	365 186	345 716	329 999	333 213
	Luottolaitokset			
	30.9.	30.6.	31.12.	30.9.
	2011	2011	2010	2010
Miljoonaa euroa				
Luotot, joiden arvo ei ole alentunut	32 651	20 721	15 791	19 235
Luotot, joiden arvo on alentunut	26	26	33	36
- Muut kuin järjestämättömät	-	-	4	4
- Järjestämättömät	26	26	29	32
Luotot ennen arvonalentumisia	32 677	20 747	15 824	19 271
Saatavakohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-26	-26	-33	-35
- Muut kuin järjestämättömät	-	-	-4	-4
- Järjestämättömät	-26	-26	-29	-31
Saatavaryhmäkohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-2	-2	-3	-3
Arvonalentumiset	-28	-28	-36	-38
Luotot, kirjanpitoarvo	32 649	20 719	15 788	19 233

liite 7, jatkuu

Arvon alentumiset

	30.9. 2011	30.6. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Miljoonaa euroa				
Taseeseen kirjattujen erien arvon alentumiset	-2 385	-2 456	-2 534	-2 524
Taseen ulkopuolisten erien arvon alentumiset	-177	-109	-331	-321
Arvon alentumiset yhteensä	-2 562	-2 565	-2 865	-2 845
Tunnusluvut				
	30.9. 2011	30.6. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Saamiset, joiden arvo on alentunut / luotot yhteensä, brutto, pistettä	135	140	146	139
Saamiset, joiden arvo on alentunut / luotot yhteensä, netto, pistettä	86	89	93	90
Taseen arvon alentumiset / luotot yhteensä, pistettä	65	71	76	75
Saatavakohtaiset arvon alentumiset / saamiset, joiden arvo on alentunut, %	36	37	36	35
Taseen arvon alentumiset yhteensä / saamiset, joiden arvo on alentunut, %	48	50	52	54
Järjestämättömät saamiset, joiden arvo ei ole alentunut, miljoonaa euroa	388	385	316	292

Liite 8 Rahoitusinstrumenttien luokittelu

	Lainat ja muut saamiset	Erä- päivään saakka pidettävät	Kauppa- käyntierät	Määritetty arvostet- tavaksi tulos- vaikutte- sesti	Suojaavat johtamais- sopimukset	Myytä- vissä olevat	Yhteensä
Miljoonaa euroa							
Rahoitusvarat							
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	2 312	-	-	-	-	-	2 312
Valtion velkasitoumukset	-	617	16 594	-	-	-	17 211
Saamiset luottolaitoksilta	20 065	-	10 015	2 569	-	-	32 649
Luotot yleisölle	259 112	-	25 711	47 714	-	-	332 537
Korolliset arvopaperit	-	7 668	29 256	23 891	-	9 826	70 641
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	-	-	13 026	-	-	-	13 026
Osakkeet	-	-	3 779	11 883	-	10	15 672
Johtamais sopimukset	-	-	155 133	-	2 284	-	157 417
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	1 431	-	-	-	-	-	1 431
Muut varat	9 982	-	-	6 305	-	-	16 287
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2 104	-	297	222	-	-	2 623
Yhteensä 30. syyskuuta 2011	295 006	8 285	253 811	92 584	2 284	9 836	661 806
Yhteensä 31. joulukuuta 2010	291 153	16 055	172 613	85 669	726	5 765	571 981
Yhteensä 30. syyskuuta 2010	269 444	15 959	219 276	86 219	1 126	6	592 030

	Kauppa- käyntierät	Määritetty arvostet- tavaksi tulos- vaikutte- sesti	Suojaavat johtamais- sopimukset	Muut rahoitus- velat	Yhteensä
Miljoonaa euroa					
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	13 610	11 799	-	24 129	49 538
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	18 467	5 559	-	161 237	185 263
Velat vakuutuslaitoksille, rahoituslaitoksille	-	9 510	-	-	9 510
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	6 142	29 432	-	134 885	170 459
Johtamais sopimukset	150 650	-	709	-	151 359
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	-	-	-	2 913	2 913
Muut velat	16 123	5 216	-	13 108	34 447
Siirtovelat ja saadut ennakot	-	496	-	2 067	2 563
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	6 890	6 890
Yhteensä 30. syyskuuta 2011	204 992	62 012	709	345 229	612 942
Yhteensä 31. joulukuuta 2010	139 188	57 967	661	325 601	523 417
Yhteensä 30. syyskuuta 2010	181 696	57 911	534	304 338	544 479

Liite 9 Rahoitusinstrumentit

Käyvän arvon määrittely noteerattujen markkinahintojen perusteella tai arvostusmenetelmien avulla

30. syyskuuta 2011, miljoonaa euroa	Instrumenttien noteeraukset toimivilla markkinoilla		Todennet- tavia markkina- arvoja käyttävä arvostus- menetelmä		Ei-toden- nettavia markkina- arvoja käyttävä arvostus- menetelmä		Yhteensä
	(Taso 1)	josta henki- vakuutus	(Taso 2)	josta henki- vakuutus	(Taso 3)	josta henki- vakuutus	
Varat							
Saamiset luottolaitoksilta	-	-	12 584	-	-	-	12 584
Luotot yleisölle	-	-	73 425	-	-	-	73 425
Velkakirjat ¹	77 637	19 694	12 597	2 938	1 673	1 259	91 907
Osakkeet ²	11 284	8 831	146	142	4 928	2 781	16 358
Johdannaissopimukset	586	-	154 783	8	2 048	-	157 417
Muut varat	-	-	6 305	-	-	-	6 305
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	-	-	519	-	-	-	519
Velat							
Velat luottolaitoksille	-	-	25 409	-	-	-	25 409
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	-	-	24 026	-	-	-	24 026
Velat vakuutuksenottajille	-	-	9 510	9 510	-	-	9 510
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	29 432	-	6 142	-	-	-	35 574
Johdannaissopimukset	617	1	148 628	-	2 114	26	151 359
Muut velat	12 878	-	8 461	-	-	-	21 339
Siirtovelat ja saadut ennakot	-	-	496	-	-	-	496

¹ Josta 16 594 miljoonaa euroa valtion velkasitoumuksia ja 62 973 miljoonaa euroa korollisia arvopapereita (käypään arvoon arvostettavat erät liitteessä 8).
12 340 miljoonaa euroa liittyy tase-erään "Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit".

² 686 miljoonaa euroa liittyy tase-erään "Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit".

Liite 10 Johdannaissopimukset

Käypä arvo Miljoonaa euroa	30.9. 2011		31.12. 2010		30.9. 2010	
	Varat	Velat	Varat	Velat	Varat	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset	131 131	129 102	79 683	77 810	115 540	113 002
Osakejohdannaiset	701	734	779	804	1 023	1 172
Valuuttajohdannaiset	20 821	18 267	13 170	13 855	18 909	21 798
Luottojohdannaiset	1 652	1 621	908	929	978	989
Hyödykejohdannaiset	784	724	1 534	1 525	841	777
Muut johdannaiset	44	202	25	303	27	284
Yhteensä	155 133	150 650	96 099	95 226	137 318	138 022
Suojaavat johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset	1 541	392	461	422	856	289
Osakejohdannaiset	-	-	0	1	0	1
Valuuttajohdannaiset	743	317	265	238	270	244
Yhteensä	2 284	709	726	661	1 126	534
Johdannaissopimukset yhteensä, käypä arvo						
Korkojohdannaiset	132 672	129 494	80 144	78 232	116 396	113 291
Osakejohdannaiset	701	734	779	805	1 023	1 173
Valuuttajohdannaiset	21 564	18 584	13 435	14 093	19 179	22 042
Luottojohdannaiset	1 652	1 621	908	929	978	989
Hyödykejohdannaiset	784	724	1 534	1 525	841	777
Muut johdannaiset	44	202	25	303	27	284
Yhteensä	157 417	151 359	96 825	95 887	138 444	138 556
Nimellisarvo						
Miljoonaa euroa				30.9. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset				5 681 046	4 761 179	4 576 784
Osakejohdannaiset				15 788	22 003	18 919
Valuuttajohdannaiset				969 767	860 298	837 343
Luottojohdannaiset				61 467	51 224	59 572
Hyödykejohdannaiset				17 372	15 823	16 216
Muut johdannaiset				1 852	2 904	99
Yhteensä				6 747 292	5 713 431	5 508 933
Suojaavat johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset				50 087	29 643	30 917
Osakejohdannaiset				-	9	20
Valuuttajohdannaiset				7 512	4 526	4 426
Yhteensä				57 599	34 178	35 363
Johdannaissopimukset yhteensä, nimellisarvo						
Korkojohdannaiset				5 731 133	4 790 822	4 607 701
Osakejohdannaiset				15 788	22 012	18 939
Valuuttajohdannaiset				977 279	864 824	841 769
Luottojohdannaiset				61 467	51 224	59 572
Hyödykejohdannaiset				17 372	15 823	16 216
Muut johdannaiset				1 852	2 904	99
Yhteensä				6 804 891	5 747 609	5 544 296

Liite 11 Vakavaraisuus**Omat varat**

	30.9. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Miljoonaa euroa			
Rajoituksettomat ensisijaiset omat varat	20 182	19 103	18 940
Ensisijaiset omat varat	22 098	21 049	20 861
Omat varat yhteensä	24 692	24 734	24 592

Omien varojen vähimmäisvaatimus

	30.9. 2011	30.9. 2011	31.12. 2010	31.12. 2010	30.9. 2010	30.9. 2010
	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset
Miljoonaa euroa						
Luottoriski	13 022	162 770	13 173	164 662	12 918	161 475
Perusmenetelmä (FIRB)	10 003	125 038	10 028	125 346	10 085	126 056
- josta yritys vastuut	6 998	87 484	7 204	90 047	7 313	91 409
- josta luottolaitos vastuut	837	10 465	722	9 021	716	8 949
- josta vähittäis vastuut	2 058	25 719	1 964	24 556	1 940	24 247
- josta muut	110	1 370	138	1 722	116	1 451
Standardimenetelmä	3 019	37 732	3 145	39 316	2 833	35 419
- josta valtiot vastuut	37	465	35	434	50	630
- josta vähittäis vastuut	795	9 937	781	9 760	778	9 721
- josta muut	2 187	27 330	2 329	29 122	2 005	25 068
Markkinariski	380	4 750	461	5 765	445	5 565
- josta kaupankäyntivarasto, VaR	119	1 483	105	1 317	140	1 750
- josta kaupankäyntivarasto, standardimenetelmä	198	2 480	278	3 469	246	3 079
- josta valuuttakurssi- ja kultariski, standardimenetelmä	63	787	78	979	59	736
Operatiivinen riski	1 236	15 452	1 176	14 704	1 176	14 704
Standardimenetelmä	1 236	15 452	1 176	14 704	1 176	14 704
Yhteensä ennen oikaisuja	14 638	182 972	14 810	185 131	14 539	181 744

Oikaisu alarajasäännöksiin perustuen

Pääomatarpeen lisäys alarajasäännösten mukaisesti	2 991	37 390	2 370	29 629	2 032	25 396
Yhteensä	17 629	220 362	17 180	214 760	16 571	207 140

Vakavaraisuussuhde

	30.9. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Ydinvakavaraisuussuhde, % (sis. tilikauden tulos)	9,2	8,9	9,1
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat, % (sis. tilikauden tulos)	10,0	9,8	10,1
Vakavaraisuussuhde, % (sis. tilikauden tulos)	11,2	11,5	11,9

Pääomavaateen jakauma

	Keskimääräinen riskipaino (%)	Pääomavaade (miljoonaa euroa)
Vastuuryhmä, 30. syyskuuta 2011		
Yritysvastuut	55 %	6 998
Luottolaitos vastuut	17 %	837
Vähittäis vastuut (sisäisten luottoluokitusten menetelmä)	17 %	2 058
Valtiot vastuut	1 %	37
Muut	79 %	3 092
Luottoriski yhteensä		13 022

Liite 12 Riskit ja epävarmuustekijät

Nordean tuottopohja perustuu konsernin liiketoimintaan laajan ja monipuolisen asiakaskunnan kanssa.

Asiakkaina on henkilö- ja yritysasiakkaita sekä finanssipalveluyrityksiä eri maantieteellisiltä alueilta ja toimialoilta.

Nordean merkittävin riski on luottoriski. Konsernilla on myös esimerkiksi markkinariskejä, likviditeettiriskejä, operatiivisia riskejä ja henkivakuutusriskejä. Lisätietoja on vuosikertomuksessa.

Finanssikriisi ja makrotaloudellisen tilanteen heikkeneminen eivät ole olennaisesti vaikuttaneet

Nordean taloudelliseen asemaan. Makrotalouden kehitykseen liittyy kuitenkin edelleen epävarmuutta.

Millään yllä mainituista riskeistä ei odoteta olevan merkittävää negatiivista vaikutusta konserniin tai sen taloudelliseen asemaan keskipitkällä aikavälillä.

Konserni on osallisena joissakin normaalia liiketoimintaansa koskevissa oikeudenkäynneissä ja muissa riita-asioissa. Useimmat näistä koskevat suhteellisen pieniä rahasummia. Millään niistä ei arvioida olevan olennaista kielteistä vaikutusta konserniin tai sen taloudelliseen asemaan kuuden seuraavan kuukauden aikana.

Käsitteet

Oman pääoman tuotto

Tilikauden tulos ennen määräysvallattomien omistajien osuutta prosentteina keskimääräisestä omasta pääomasta vuoden aikana. Keskimääräiseen omaan pääomaan lasketaan tilikauden tulos ja maksamattomat osingot, mutta siihen ei lasketa määräysvallattomien omistajien osuutta.

Osakkeen kokonaistuotto

Osakkeen kokonaistuottoa mitataan osakkeen arvonnousuna vuoden aikana olettaen että saaduilla osingoilla ostetaan lisää osakkeita osingonmaksupäivänä.

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettuun tulokseen lasketaan tuotot yhteensä, joista vähennetään liiketoiminnan kulut, odotetut tappiot sekä vakioveroprosentin mukaan lasketut verot. Myöskään merkittäviä kertaluonteisia erä ei lueta mukaan riskisopeutettuun tulokseen.

Ensisijaiset omat varat

Se osuus omista varoista, johon sisältyy oma pääoma mutta johon eivät sisälly sijoitukset vakuutusyhtiöihin, ehdotettu osinko, laskennalliset verosaamiset ja pankkitoimintaan liittyvät aineettomat hyödykkeet sekä puolet odotetun alijäämän vähennyksestä – arvonalentumisten ja odotettujen tappioiden erotus. Ensisijaisiin omiin varoihin voidaan lukea valvontaviranomaisten luvalla myös tietyt lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla (ensisijaiseen pääomaan luettavat lainat ja hybridilainat). Rajoituksettomia ensisijaisia omia varoja ovat ensisijaiset omat varat, joista on vähennetty hybridilainat.

Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat

Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin prosentteina. Ydinvakavaraisuussuhde tarkoittaa rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdetta riskipainotettuihin saamisiin prosentteina.

Luottotappiotaso

Nettomääräiset arvonalentumistappiot (vuositasolla) / luotot yleisölle tilikauden alussa.

Ongelmaluotot, brutto / luotot yhteensä

Saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen taseen arvonalentumisia / luotot yhteensä ennen taseen arvonalentumisia.

Ongelmaluotot, netto / luotot yhteensä

Saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut, taseen arvonalentumisten jälkeen / luotot yhteensä ennen taseen arvonalentumisia.

Luottotappiovaraukset / luotot yhteensä

Taseen arvonalentumiset yhteensä / luotot yhteensä ennen taseen arvonalentumisia.

Saatavakohtaiset luottotappiovaraukset / ongelmaluotot

Taseen arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista, joiden arvo on alentunut / saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut (ennen taseen arvonalentumisia).

Luottotappiovaraukset / ongelmaluotot, brutto

Taseen arvonalentumiset yhteensä / saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen taseen arvonalentumisia.

Järjestämättömät luotot, muut kuin ongelmaluotot

Eräntyneet saamiset, joiden arvo ei ole alentunut tulevien rahavirtojen ansiosta (sisältyvät saamisiin, joiden arvo ei ole alentunut).

Odotetut tappiot

Odotetuilla tappioilla tarkoitetaan yksittäisen luoton tai saamisryhmän tilastollista tappiotasoa suhdannekierron aikana.

Taloudellinen pääoma

Taloudellinen pääoma on Nordean sisäinen arvio pääomatarpeesta. Sillä mitataan pääomaa, jota tarvitaan toiminnassa esiintyvien odottamattomien tappioiden kattamiseksi tietyllä todennäköisyydellä. Taloudellisen pääoman laskemisessa käytetään sisäisiä malleja, joiden avulla voidaan johdonmukaisesti laskea Nordean eri liiketoimintalueiden luottoriski, markkinariski, operatiivinen riski, liiketoimintariski ja henkivakuutusriski. Eri riskityyppien yhdistämisestä konsernitasolla syntyy hajautusvaikutuksia, koska eri riskityypeille kohdistettujen odottamattomien tappioiden syntyminen samanaikaisesti on epätodennäköistä.

Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto (RAROCAR)

RAROCAR-prosentti lasketaan jakamalla riskisopeutettu tulos taloudellisella pääomalla.

Lisätietoja käsitteistä on Nordean vuosikertomuksessa (englanniksi).

Nordea Bank AB (publ)

Tilinpäätösperiaatteet

Emoyhtiö Nordea Bank AB:n (publ) tilinpäätös on laadittu Ruotsissa annetun luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevan lain (1995:1559) (ÅRKL) ja IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti. IFRS-säännöksiä noudatettaessa on otettu huomioon Ruotsin Rådet för finansiell rapportering -neuvoston juridisten yhtiöiden kirjanpitoa koskevan suosituksen RFR 2 sekä Ruotsin rahoitustarkastuksen kirjanpitosäännöksiä (FFFS 2008:25, sellaisina kuin ne ovat muutettuina säännöksillä FFS 2009:11) mukaiset muutokset ja poikkeukset. RFR 2 -suosituksen mukaan emoyhtiön on noudatettava kaikkia IASB:n ja IFRS IC:n standardeja ja tulkintoja niin pitkälle kuin se on mahdollista Ruotsin kirjanpitosäännösten rajoissa ja ottaen huomioon

taloudellisen raportoinnin ja verotuksen välisen sidonnaisuuden. Suosituksessa esitetään IFRS-standardien noudattamisessa tehtävät poikkeukset ja muutokset.

Muutokset tilinpäätösperiaatteissa ja esitystavassa

Tilinpäätösperiaatteet, laskentatavat ja esitystapa ovat olennaisilta osiltaan samat kuin vuoden 2010 vuosikertomuksessa lukuun ottamatta vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä muutettua luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen kirjaamista erään Palkkiotuotot ja -kulut, netto. Lisätietoja luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen kirjaamistavasta on konsernia koskevassa liitteessä 1.

Tuloslaskelma

	Q3	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2011	2010	2011	2010	2010
Liiketoiminnan tuotot					
Korkotuotot	692	423	1 883	1 140	1 641
Korkokulut	-511	-270	-1 400	-709	-1 057
Rahoituskate	181	153	483	431	584
Palkkiotuotot	188	177	567	540	735
Palkkiokulut	-48	-42	-145	-119	-164
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	140	135	422	421	571
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	-3	55	195	94	157
Osingot	-	-	124	300	2 203
Muut liiketoiminnan tuotot	31	35	89	88	123
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	349	378	1 313	1 334	3 638
Liiketoiminnan kulut					
Hallintokulut:					
Henkilöstökulut	-220	-177	-621	-551	-745
Muut kulut	-128	-125	-420	-366	-526
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-31	-28	-86	-82	-112
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-379	-330	-1 127	-999	-1 383
Tulos ennen arvonalentumistappioita	-30	48	186	335	2 255
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-5	-2	8	-14	-33
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	-	-3	-8	-105	-105
Liikevoitto	-35	43	186	216	2 117
Tilinpäätössiirrot	-	-	-	-	0
Tuloverot	0	-25	-18	-28	-115
Tilikauden tulos	-35	18	168	188	2 002

Nordea Bank AB (publ)

Tase

Miljoonaa euroa	30.9. 2011	31.12. 2010	30.9. 2010
Varat			
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	166	182	195
Valtion velkasitoumukset	3 718	4 858	3 905
Saamiset luottolaitoksilta	56 662	48 151	46 345
Luotot yleisölle	35 837	33 800	32 099
Korolliset arvopaperit	14 664	15 848	15 074
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	1 903	6 160	7 496
Osakkeet	679	320	899
Johdannaissopimukset	4 543	2 611	2 956
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	871	795	814
Tytäryhtiöosakkeet	16 603	16 607	16 605
Osakkuusyritysosakkeet	5	4	2
Aineettomat hyödykkeet	655	671	662
Aineelliset hyödykkeet	76	77	76
Laskennalliset verosaamiset	8	8	8
Versaamiset	51	1	1
Muut varat	2 188	2 620	1 579
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	1 274	1 009	1 016
Varat yhteensä	139 903	133 722	129 732
Velat ja oma pääoma			
Velat luottolaitoksille	26 428	28 644	32 532
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	40 940	39 620	38 225
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	43 503	33 424	29 799
Johdannaissopimukset	2 808	2 174	2 281
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	1 692	749	1 122
Verovelat	0	110	35
Muut velat	1 501	4 458	2 815
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 004	721	671
Laskennalliset verovelat	-	0	0
Varaukset	97	35	44
Eläke-etuusvastuut	146	149	149
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 256	7 135	7 295
Velat yhteensä	124 375	117 219	114 968
Verottamattomat varaukset	6	6	6
Oma pääoma			
Osakepääoma	4 047	4 043	4 043
Ylikurssirahasto	1 080	1 065	1 065
Muut rahastot	-3	1	-
Kertyneet voittovarot	10 398	11 388	9 650
Oma pääoma yhteensä	15 522	16 497	14 758
Velat ja oma pääoma yhteensä	139 903	133 722	129 732
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus	3 277	6 843	8 054
Muu vakuudeksi annettu omaisuus	6 395	7 259	7 753
Vastuusitoumukset	23 951	23 903	21 804
Luottolupaukset ¹	25 925	29 485	26 532
Muut sitoumukset	1 518	1 453	1 251

¹ Sisältää 12 085 miljoonaa euroa hyväksytyjen luottolimiittien käyttämättömiä osuuksia (31. joulukuuta 2010: 13 972 milj., 30. syyskuuta 2010: 12 380 milj.).

Lisätietoja:

- Lehdistö- ja analytikkotilaisuus, jossa on paikalla johdon edustajia, pidetään 19. lokakuuta 2011 klo 9.30 CET osoitteessa Smålandsgatan 17, Tukholma.
- Analytikoille tarkoitettu kansainvälinen puhelinkonferenssi, johon osallistuu johdon edustajia, pidetään 19. lokakuuta 2011 klo 15.00 CET. Puhelinkonferenssiin voi osallistua soittamalla 10 minuuttia ennen tilaisuuden alkua numeroon +44 20 3427 1917, confirmation code 4473797#. Konferenssia voi seurata reaaliajassa osoitteesta www.nordea.com. Lisäksi tilaisuudesta laaditaan editoitu versio, joka on saatavana samasta osoitteesta. Konferenssia voi seurata 26. lokakuuta saakka uudelleen numerosta +44 20 7111 1244, access code 4473797#.
- Tämä osavuositarkastus on saatavana Internetistä osoitteesta www.nordea.com. Internetistä on saatavana myös tähän osavuositarkastukseen liittyvä graafinen esitys ja tietopaketti (fact book).

Yhteyshenkilöt:

Christian Clausen, konsernijohtaja	+46 8 614 7804	
Fredrik Rystedt, konsernin talousjohtaja	+46 8 614 7812	
Rodney Alfvén, sijoittajasuhteet	+46 8 614 7880	(tai +46 72 235 05 15)
Kati Tommiska, konserniviestintä	09 165 42320	

Tapahtumat

24. tammikuuta 2012 – vuoden 2011 tilinpäätös
24. huhtikuuta 2012 – osavuositarkastus vuoden 2012 ensimmäiseltä neljännekseltä
17. heinäkuuta 2012 – osavuositarkastus vuoden 2012 toiselta neljännekseltä
24. lokakuuta 2012 – osavuositarkastus vuoden 2012 kolmannelta neljännekseltä

Tukholma, 19. lokakuuta 2011

Christian Clausen
Konsernijohtaja

Tilintarkastajat eivät ole tarkastaneet tätä osavuositarkastusta.

Tämä tiedote julkistetaan myös ruotsiksi, norjaksi, tanskaksi ja englanniksi. Jos erikielisten tekstien välillä on epä johdonmukaisuuksia, englanninkielinen teksti on oikea.

Nordean on julkistettava tässä tiedotteessa annetut tiedot Ruotsissa annetun rahoitusinstrumenteilla käytävää kauppaa koskevan lain (1991:980) ja/tai Ruotsissa annetun arvopaperimarkkinalain (2007:528) mukaisesti.

Tähän tiedotteeseen sisältyy tulevaisuutta koskevia lausuntoja, jotka perustuvat tiettyjä tulevia tapahtumia ja potentiaalista taloudellista kehitystä koskeviin johdon tämänhetkisiin näkemyksiin. Vaikka Nordea uskoo, että tällaisissa tulevaisuutta koskevissa lausunnoissa ilmaistut odotukset ovat kohtuudella todennäköisiä, niiden toteutumisesta ei voida olla varmoja. Tulokset saattavat siten monesta eri syystä olla huomattavasti erilaisia kuin mitä tulevaisuutta koskevissa lausunnoissa odotetaan. Olennaisia seikkoja, jotka saattavat aiheuttaa tällaisia eroavaisuuksia Nordean kehityksessä, ovat muun muassa (i) makrotalouden kehitys, (ii) kilpailutilanteen muutos, (iii) säännösten muutos ja viranomaisen muut toimet sekä (iv) korkotason ja valuuttakurssien muutos. Tämä ei tarkoita, että Nordea aikoo muuttaa tulevaisuutta koskevia lausuntojaan muutoin kuin lain ja pörssisäännösten vaatimalla tavalla, jos olosuhteet muuttuvat siten, että muutokset ovat tarpeen.

Nordea Bank AB (publ)
Smålandsgatan 17
SE-105 71 Stockholm
www.nordea.com/ir
Puh. +46 8 614 7800
Rekisterinumero 516406-0120